

**BANDIRMA
ONYEDİ EYLÜL
ÜNİVERSİTESİ**

BANDIRMA AFET FARKINDALIK ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

**19 Şubat 2022
Bandırma/Balıkesir**

**BANDIRMA
ONYEDİ EYLÜL
ÜNİVERSİTESİ**

BANDIRMA AFET FARKINDALIK ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Hazırlayan: Doç. Dr. Ahmet AYDIN
(Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi)

**19 Şubat 2022
Bandırma/Balıkesir**

Rapor Adı:

Bandırma Afet Farkındalık Çalıştayı Sonuç Raporu

Hazırlayan:

Doç. Dr. Ahmet AYDIN

Çalıştay Tarihi ve Yeri:

19 Şubat 2022, Bandırma/Balıkesir

Çalıştay Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Alpaslan SEREL (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi, Rektör Yrd.)

Serdar POLAT (Bandırma Kent Konseyi Başkanı)

Doç. Dr. Ahmet AYDIN (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Doç. Dr. İsmail KOÇAK (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Doç. Dr. Aybeniz AKDENİZ AR (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Doç. Dr. Çağatay BAŞARIR (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Doç. Dr. Özer YILMAZ (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Ersoy KUTLUK (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin GÜVENOĞLU (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Dr. Sinem ATAY (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Öğr. Gör. Fehim GÖZE (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Araş. Gör. Abdurrahman ARSLAN (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Araş. Gör. Çağlar ORAK (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Araş. Gör. Dilara ÖZEL (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Araş. Gör. Hasan GÜLOĞLU (Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi)

Çalıştay Programı:

13:00-13:30 Çalıştay Açılış Konuşmaları ve Bilgilendirme

13:30-14:30 Yuvarlak Masa Toplantıları

14:30-15:15 Yuvarlak Masa Raporlarının, Merkez Masaya İletilmesi ve Sunulması

15:15-16:30 Soru-Cevap, Çalıştayı Değerlendirilmesi, Dilek-Temenniler ve Kapanış

BİLGİLENDİRME

Bu rapordaki tüm tespit, öneri ve görüşler; yuvarlak masa toplantılarında, Çalıştaya aktif olarak katılıp, katılımcılar tarafından dile getirilen hususları içermektedir. Çalıştayın düzenlenmesinde katkısı olan kişi ve kurumların kişisel/kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

Bandırma Afet Farkındalık Çalıştayı Sonuç Raporu, Çalıştay katılımcılarının, masalarında yaptıkları kişisel değerlendirmeler ve tartışmalarla ilgili hususlar ve tespitler kapsamında oluşturulmuştur.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
1. Giriş: Bandırma Afet Farkındalık Çalıştayı Hakkında	1
2. Afet Farkındalık Anketi, Bulgular ve Değerlendirme	5
3. Afetler Bakımından Bandırma'daki Potansiyel Risk Alanlarının Belirlenmesi	34
4. Bandırma'da Afet Farkındalığının Arttırılmasına Yönelik Görüş ve Öneriler	38
5. Sonuç	44

1. Giriş

Bandırma Afet Farkındalık Çalıştayı Hakkında

Afetler, hepimizin şu veya bu şekilde yaşadığı, tanık olduğu, artık sıklıkla karşılaşılan, haberlere konu olan, canımızı yakan ve hepimizi günlük rutininin çıkartan, üzerine düşünmeye zorlayan tehlikelerdir.

Afetler, tehlike kaynaklarına göre üç kategoriye ayrılabilir:

- Doğal Tehlikeler: Deprem, Sel-taşkın, Çığ, Salgın hastalık, Kuraklık, Kasırga-hortum, Tsunami, Volkanik patlama, Kış fırtınası gibi...
- Teknoloji Kaynaklı Tehlikeler: Uçak Kazası, Baraj-set yıkılması, Tehlikeli madde yayılımı, Enerji kesintisi, Radyolojik kirlenme, Tren kazası, Büyük çaplı yangınlar gibi...
- İnsan Kaynaklı Tehlikeler: Sivil ayaklanma, Siber saldırı, Terörist eylemler ve Sabotaj gibi...

Afetler, toplumsal olarak ortaya çıkabilecek her türlü siyasi, ekonomik ve diğer farklılıkların, bir kenara bırakılması gerektiğini de, çok açık şekilde ortaya koymaktadır. Bu anlamda, hazırlıklarını yaptığımız bu Çalıştay, herhangi bir siyasi görüş veya düşüncenin etkisinde kalmaksızın, ortak paydada bizleri buluşturan, siyaset-dışı bir anlayış ve çabanın eseridir.

Deprem de içinde olduğu afetler, dünyanın pek çok ülkesi gibi ülkemizde de sıklıkla yaşanmaktadır. Bu konuda maalesef çok acı günler yaşadık. Ancak hatırlamak istemediğimiz afetleri, unutmaya yoluna gitsek de, onlar bize kendini unutturmuyor ve unutturmayacak. Sel, Su baskını, heyelan, çığ, kış fırtınası, deprem gibi doğal afetler yanında, teknolojik ve insan kaynaklı tehlikelerle de karşılaşıyoruz. Ülkemiz bu konuda makro bakımdan devlet kurumları ve mevzuat çalışmalarıyla, geçmişe göre önemli bir mesafe katetmiştir. Ancak gene de yaşanan afetlerde büyük maddi ve manevi zararlar ortaya çıkarken, ciddi insani kayıplar da yaşanmaktadır. Bu da bu ve benzeri çalıştayların neden yapılması gerektiğini bize hatırlatmaktadır.

Ülkemizde özellikle deprem kuşaklarında yaşayan vatandaşlarımızın her birinin farkındalık sahibi olması ve bunun gereğini, aileleriyle birlikte yaşadıkları evlerinde uygulamaları gerekmektedir.

Bugün ülkemizde, bir afet sonrası gerekli koordinasyon ve eşgüdüm sağlama yetkisi AFAD'da bulunmaktadır. Ancak bu durum genelde ilk 48-72 saat içinde bölge halkının/yerel dinamiklerin çabasıyla bir şeyler yapılmasına engel değildir, hatta bu elzemdir. Zira gerekli, yardım ve hazırlıkların yapılarak müdahale edilmesi, belli bir zaman gerektirmektedir. Bu hususta AFAD eğitimlerinde açıkça belirtildiği üzere birey ve aile düzeyinde başlayarak, tedbir alınması ve afete hazırlıklı olunması kritik öneme sahiptir. Bu husus, kendimizden başlayarak, ailemize ve yakın çevremize, bölgemize yardımcı olabilmeyi sağlamakta, afetlerin olumsuz etkilerini, en azından hafifletebilmektedir.

Aslında İzmir depremi, yakın tarihte bu hususun önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Devletimiz, ilk andan itibaren tüm kurumlarıyla seferber olmuş, kurtarma birimleri bölgeye intikal etmiştir. Yüzlerce kişilik ekipler, hiçbir ekipman sıkıntısı yaşanmadığı halde, sayısı 100'ün altında olan bina enkaz kaldırma ve kurtarma çalışmalarını günlerce sürdürmüştür. Elbette burada, enkaz altında kalan vatandaşlarımızın canlı ve sağ salim çıkarılabilmesi isteği önemlidir. Kitleseel yıkım gücüne sahip şiddetli bir depremin, nüfus yoğunluğu yüksek şehir merkezlerini etkilemesi halinde, bu imkanların nasıl devreye alınacağı ve zaman kullanımının ne kadar önemli olduğu bir kez daha görülmüştür.

Bir afet ya da daha açık örneklemek gerekirse şiddetli bir deprem konusunda –ne zaman gerçekleşeceği bilinemediğinden- zaman çizelgesi hazırlarsak, dört evrenin bulunduğunu söyleyebiliriz; Deprem Öncesi, Deprem Esnası, Depremden Kısa Süre Sonraki Süreç (ilk 72 saat), Deprem Sonra Orta ve Uzun Vadeli Süreç (72. Saatten- 6 ay, 1 yıl, 5 yıllık süreç).

Deprem Öncesi Hazırlıklar; İlgili kurum ve kuruluşlar işbirliği ile ve koordinasyon içinde afet farkındalık ve hazırlık eğitimleri ile doğal afetlere birey düzeyinde başlayıp, bölgesel olarak hazırlık yapmak. (Farkındalığı ve bilinci arttırmak)

Deprem Esnası; Deprem öncesi hazırlıklara bağlı olarak, deprem esnasında ideal davranış şekilleri, hareket tarzı, yapılacak ve yapılmayacak hareketler, ilgili kamu kurumlarının yapacağı bilgilendirme ve uyarıların izlenmesi. (Farkındalık ve bilinç düzeyine bağlı hareketler, bu safhada ortaya çıkmaktadır)

Depremden Kısa Süre Sonraki Süreç: Bireysel, toplumsal, kurumsal görevler, acil müdahale koordinasyonu, yerel planlama, ilgili-yetkili kurum ve kuruluşların hızla harekete geçirilmesi, ulusal destek gelene kadar, yerel otoritelerin hızlı reaksiyonu için alınması gereken tedbirler.

Deprem Sonrası Orta Ve Uzun Vadeli Süreç; Ulusal ve bölgesel normale dönüş çabaları, ekonomik, sosyal planlamalar, sosyolojik ve psikolojik destek, altyapı ve üstyapı yeniden inşa süreci.

2021 sonu itibariyle, 54 mahallede, 161.894 nüfusu barındıran Bandırma'nın bu Afet Farkındalık Çalıştayı'nda; özellikle Birinci (farkındalık ve bilinç boyutu), gerekiyorsa İkinci ve Üçüncü aşamalara dönük görüş alışverişi yapılması planlanmıştır.

T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın, 29.12.2020 tarih ve 2020/2 sayılı Genelgesi doğrultusunda İl Afet Risk Azaltma Planları (İRAP) hazırlanmıştır. Bu planlar, afetlerin olası etkilerini dikkate alarak; bu etkileri en aza indirmek adına afetler olmadan hayata geçirilmesi gerekenleri süreç dâhilinde tarifleyen, sorumluları ve sorumlulukları tanımlayan planlardır. Bu planlar, herhangi bir kurum ve kuruluşun değil, il düzeyindeki tüm kurum ve kuruluşların iş birliği ile oluşturulur. İlçe bazında planlar da, bildiğim kadarıyla, hazırlandı veya tamamlanma aşamasına gelmiştir.

Gerek İRAP, gerekse diğer makro planlar yanında, özellikle yerel düzeyde birimlerin güçlerini kısa sürede harekete geçirebilecek mekanizmaların da bulunması gerektiğini sanırım hepimiz kabul ediyoruz. Bu süreçte, ilgili kurumların nasıl eşgüdüm içinde çalışacağı, önceden belirlenmelidir.

Bu kapsamda bir Afet Hazırlık Planı yapılması, bu çalıştayın amacı değildir. Amacımız; "İlçedeki ve bölgedeki paydaşların biraraya gelerek afetleri konuşması, sorunların belirlenmesi ve olası çözümler için fikir alınmasıdır". Çalıştayın, İlçemiz ve bölgemiz nezdinde afet farkındalığının artırılmasına, önemli katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Çalıştayın etkin ve verimli gerçekleştirilebilmesi için, öncelikle katılımcıların belirlenmesi amacıyla, ilgili kurum ve kuruluşlara, Kent Konseyi tarafından davetiye gönderilmiş ve katılımcı isimlerinin bildirilmesi istenmiş, gelen yanıtlara göre katılımcı listeleri oluşturulmuştur. Katılımcılar, pandemi koşullarına uygun olarak planlanan sekizer kişilik masalara yerleştirilmiş, her masaya bir masa başkanı atanmıştır. Çalıştay başladıktan sonra, öncelikle ilk başlık olan "Afetler

Bakımından Potansiyel Risk Alanlarının Belirlenmesi”, ardından da ikinci başlık olan “Afet Farkındalığının Arttırılmasına Yönelik Görüş ve Öneriler” belli süre zarfında görüşülmüş, her bir tespit, önem seviyesine göre katılımcılar tarafından puanlanmış ve ilgili masa formlarına aktarılması istenmiştir. Masalardan gelen tüm formlar, Çalıştay Sonuç Raporu altında birleştirilerek sunulmuştur. Eşzamanlı olarak, katılımcılara “Afet Farkındalık Anketi” uygulanmıştır.

Çalıştayın hazırlanmasında bize destek veren, Sayın Kaymakamımız Engin AKSAKAL’a, Bandırma Belediye Başkanımız Sayın Tolga TOSUN’a, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Süleyman ÖZDEMİR’e, Kent Konseyi Başkanımız Sayın Serdar POLAT’a, Üniversitemizin değerli akademisyenlerine, İlçemiz-İlimiz ve yakın İllerden Çalıştaya katılarak bize destek veren tüm katılımcılarımıza teşekkür ediyor,

Saygılarımızı sunuyoruz.

Çalıştay Düzenleme Kurulu Adına

Doç. Dr. Ahmet AYDIN

2. Afet Farkındalık Anketi, Bulgular ve Değerlendirme

Çalıştay kapsamında tüm katılımcılara bir Afet Farkındalık Anketi” uygulanmıştır. Anket soruları şu kategorilerde oluşturulmuştur: ‘demografik sorular’, ‘afete hazırlık düzeyi ve afet bilgisine yönelik sorular’, ‘Afete hazırlık düzeyi, olası bir afette sahip olunması gereken öncelikli bilgi-beceri ihtiyaçlarına yönelik ifadeler’, ‘toplumun afet bilincinin korunması ve geliştirilmesi için eğitim ihtiyacı olan konularla ilgili ifadeler’ ve ‘afet tecrübesine yönelik ifadeler’. Anket toplam 61 kişiye uygulanmıştır. Ancak 2-iki- anket formu, hatalı olduğu ve güvenilir bulunmadığı için dikkate alınmayarak, analiz, 59 katılımcının yanıtlarına göre yapılmıştır (bazı katılımcılar, bazı sorulara yanıt vermediğinden, kimi zaman, daha düşük katılımcı sayısı görülebilir).

Ankete katılanların demografik özelliklerini anlayabilmek amacıyla dört soru sorulmuş, cinsiyet, eğitim düzeyi, medeni durum ve yaş gruplarını işaretlemeleri istenmiştir. Alınan cevaplara göre ankete katılanların demografik özellikleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ankete Katılanların Demografik Bilgileri

		Frekans	%
Cinsiyet	Kadın	14	23,7
	Erkek	45	76,3
	Toplam	59	100,0
Eğitim	İlkokul	1	1,7
	Lise	3	5,1
	Lisans	32	54,2
	Lisansüstü	23	39,0
	Toplam	59	100,0
Medeni Durum	Evli	43	74,1
	Bekar	15	25,9
	Toplam	58	100,0
Yaş Grubu	15-24	1	1,7
	25-34	15	25,4
	35-44	16	27,1
	45-54	17	28,8
	55-64	9	15,3
	65 ve üstü	1	1,7
	Toplam	59	100,0

Ankete katılanların demografik bilgilerine bakıldığında; %24'ü kadın, %76'sı erkek, %54'ü lisans, %39'u lisansüstü, %5'i lise mezunudur. Katılımcıların %74'ü evli, %26'sı bekar olup, 45-54 yaş aralığındaki katılımcıların toplam içindeki payı %29, 35-44 yaş aralığının payı %28 ve 25-34 yaş aralığındaki katılımcıların oranı %26'dır.

Ankete katılanların Afete hazırlık düzeyi ve Afet bilgisini ölçmek üzere 10 soru yöneltilmiş, aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

Soru 1. İkamet ettiğiniz binanın yapım yılı aşağıdakilerden hangisine denk gelmektedir?

Bina Yapım Yılı	Frekans	%
2018-2022 arası	15	25,4
2001-2017 arası	32	54,2
2000 ve öncesi	12	20,3
Toplam	59	100,0

Katılımcıların %54'ü 2001-2017 yılları arasında inşa edilen binalarda ikamet ederken, %25'i 2018-2022, %20'si ise 2000 yılı ve öncesinde inşa edilmiş binalarda ikamet etmektedir.

Soru 2. İkamet ettiğiniz bina, bugüne kadar, depreme dayanıklılık konusunda hiç kontrolden geçti mi?

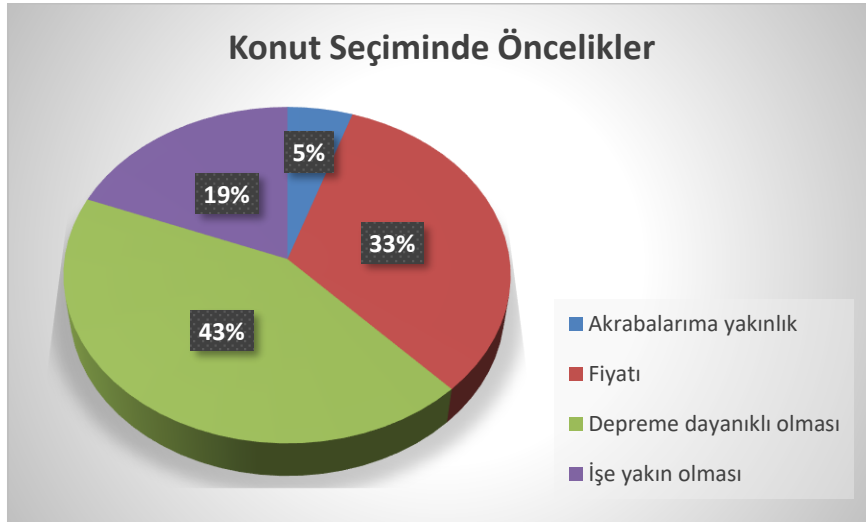
Binanın Depreme dayanıklılık kontrolü	Frekans	%
Evet	7	11,9
Hayır	18	30,5
Bilgin yok	19	32,2
Binanın yapım yılı 2001 sonrası old. gerek duymadım, güvenli olduğunu düşünüyorum	15	25,4
Toplam	59	100,0

İkamet edilen binanın depreme dayanıklılık konusunda kontrolden geçip geçmediği ile ilgili bu soruya verilen yanıtlara göre; katılımcıların sadece %12'si binasının depreme dayanıklılık konusunda kontrolden geçtiğini bildirirken, %32'si bilginin olmadığını, %30'u kontrolden geçmediğini, %25'i ise 2001 yılı sonrası yapılan bina olduğu için sağlam olduğunu düşünerek gerek duymadıklarını ifade etmiştir.

Soru 3. Yaşadığınız konutu seçerken dikkate aldığınız en önemli faktör hangisidir?

Konut Seçiminde Öncelik	Frekans	%
Akrabalarımın yakınlık	3	5,2
Fiyatı	19	32,8
Depreme dayanıklı olması	25	43,1
İşe yakın olması	11	19,0
Toplam	58	100,0

Yaşanılan konutun seçiminde önceliğin hangi faktörde olduğunu anlayabilmek için sorulan bu soruya verilen yanıtlara göre; katılımcıların %43'ü depreme dayanıklı olmasının, %33'ü fiyatının, %19'u işyerine yakınlığın ve %5'i de akrabalarına yakın olmasının önemli olduğunu bildirmiştir.

Soru 4. Bandırma, deprem bölgeleri haritasında, kaçınıcı derece riskli bölgede yer almaktadır?

	Frekans	%
4.Derece	2	3,4
3.Derece	1	1,7
2.Derece	5	8,6
1.Derece	44	75,9
Bilmiyorum	6	10,3
Toplam	58	100,0

Gerek basın yayın organlarında, gerekse afet eğitimlerinde ve yaşanan neredeyse her depremde dile getirilen bu husus, katılımcılara soru olarak yöneltilmiştir. Çok

daha yüksek bir doğru cevap oranı beklenmesine karşın, katılımcıların büyük kısmı (%76'sı) bu soruya "1. Derece" diyerek doğru yanıt vermişlerdir. Bu soruya yanıt veren toplam 58 katılımcının 14'ü yani %24'ü, doğru yanıtı bilmemekte veya yanlış bilmektedir. Afet farkındalığının yüksek olduğu düşünülen katılımcılar için bu husus dikkat çekicidir.

Soru 5. İkamet ettiğiniz binanızda (konutunuz dahil) yangın, deprem vb. afetler için gerekli müdahale ekipmanlarından hangisi/hangileri bulunmaktadır?

Konutlarda (binalarda) Afet-Acil Durum Müdahale Ekipmanları	Evet	Hayır
Yangın söndürme tüpü	67,2	32,8
Su kovası	10,3	89,7
Kum kovası	3,4	96,6
İlk yardım kutusu-Ecza dolabı	27,6	72,4
Kürek-kazma-balta	15,5	84,5
merdivenlerde şarj edilebilir aydınlatma lambaları	24,1	75,9

Katılımcılara konutlarında (binalarında), yangın, deprem vb. afetler için; "yangın söndürme tüpü, su kovası, kum kovası, ilk yardım kutusu-ecza dolabı, kürek-kazma-balta, merdivenlerde şarj edilebilir aydınlatma lambaları vb." hangi müdahale ekipmanlarının bulunduğu sorulmuştur. Bu soruya yanıt veren 58 katılımcının; %67'si 'yangın söndürme tüpü', %28'i 'ilk yardım kutusu-ecza dolabı', %24'ü 'merdivenlerde şarj edilebilir aydınlatma lambaları', %16'sı kürek-kazma-balta', %10'u 'su kovası', %3'ü 'kum kovası' bulunduğunu bildirmiştir. Ayrıca, bir kaç katılımcı, konutunda (binasında), 'Yangın İkaz Sistemi', 'Yangın Söndürme Sistemi' ve 'Jeneratör' bulunduğunu da ifade etmiştir.

Soru 6. Çalıştığınız işyeri/kurumunuzda yangın, deprem vb. afetler için gerekli müdahale ekipmanlarından hangisi/hangileri bulunmaktadır?

İşyeri/Kurumda Afet-Acil Durum Müdahale Ekipmanları	Evet	Hayır
Yangın söndürme tüpü	83,9	16,1
Su kovası	33,9	66,1
Kum kovası	33,9	66,1
İlk yardım kutusu-Ecza dolabı	62,5	37,5
Kürek-kazma-balta	35,7	64,3
Merdivenlerde şarj edilebilir aydınlatma lambaları	26,8	73,2

Katılımcılara çalıştıkları işyeri/kurumda, yangın, deprem vb. afetler için; “yangın söndürme tüpü, su kovası, kum kovası, ilk yardım kutusu-ecza dolabı, kürek-kazma-balta, merdivenlerde şarj edilebilir aydınlatma lambaları vb.” hangi müdahale ekipmanlarının bulunduğu sorusu yöneltilmiştir. Soruya yanıt veren 56 katılımcının; %84’ü ‘yangın söndürme tüpü’, %63’ü ‘ilk yardım kutusu-ecza dolabı’, %36’sı kürek-kazma-balta’, %34’ü ‘su kovası’ ve ‘kum kovası’, %27’si ‘merdivenlerde şarj edilebilir aydınlatma lambaları’, bulunduğunu bildirmiştir. Ayrıca, bazı katılımcılar, çalıştığı işyeri/kurumda, ‘acil durum önleme ve mücadele planı’, ‘yangın ikaz sistemi’ ve ‘acil çıkış tabelaları/yangın merdiveni’ bulunduğunu ifade etmiştir.

Soru 7. Aşağıdakilerden hangisi/hangilerini tespit ettiğinizde, aklınıza “heyelan” olduğu gelir?

Hangisi/hangileri tespit edildiğinde, akla ‘heyelan’ gelir?	Evet	Hayır
Yeraltı su borularında sızıntı, kanalizasyon kanallarında kırılma/çatlak oluşumu	43,9	56,1
Olağandışı ağır gaz kokusu (Heyelan göstergesi değildir)	15,8	84,2
Kapı ve pencerelerin sıkışması	42,1	57,9
Arazi ve yollarda, çatlak yarık ve açılmaların olması	75,4	24,6
Ağaç çatlama sesi, kuvvetli kaya sürtme sesi vb. olağandışı sesler duyulması	52,6	47,4
Tel ve ahşap çitlerde yer değişikliklerinin görülmesi	55,4	44,6
Telefon direkleri, çit ve ağaçlarda yatmaların ve yamaç aşağı eğilmelerin görülmesi	70,2	29,8
Bina temellerinde çatlama/yarılma ve ayrılma gözlenmesi	59,6	40,4
Bina döşeme ve duvarlarında sürekli genişleyen çatlakların oluşması	52,6	47,4
Bahçeden kaynak suyu çıkmaya başlaması	24,6	75,4

‘Heyelan’ konusunda, AFAD-Afet ve Acil Durum eğitimlerinde ve bu eğitimlerde kullanılan materyallerde yer alan çeşitli hadiseler sıralanarak, katılımcılara, hangisi/hangileri tespit edildiğinde, heyelan yaşandığını/yaşanabileceğini düşündürdüğü sorulmuştur. ‘Olağandışı ağır gaz kokusu’ (AFAD eğitim materyallerinde, ağır gaz kokusu, heyelan ile ilişkili değildir) dışındaki tüm seçeneklerin ‘heyelan’ ile ilişkilendirilmesi gereken bu soruya, katılımcıların verdiği yanıtlar, dikkat çekicidir. Afet farkındalığı ve bu konuda bir şeyler yapmak için pozitif tutuma sahip olan, duyarlı katılımcı sayısının çok yüksek olduğu Çalıştayda, bu soruya verilen yanıtların, çok daha yüksek oranda (%90’ın üzerinde) “evet” yani doğru olması bekleniyordu. Katılımcıların %16’sının heyelan göstergesi olabileceğini belirttiği “Ağır gaz kokusu” dışındaki tüm seçenekler, heyelanı akla getirmeliydi.

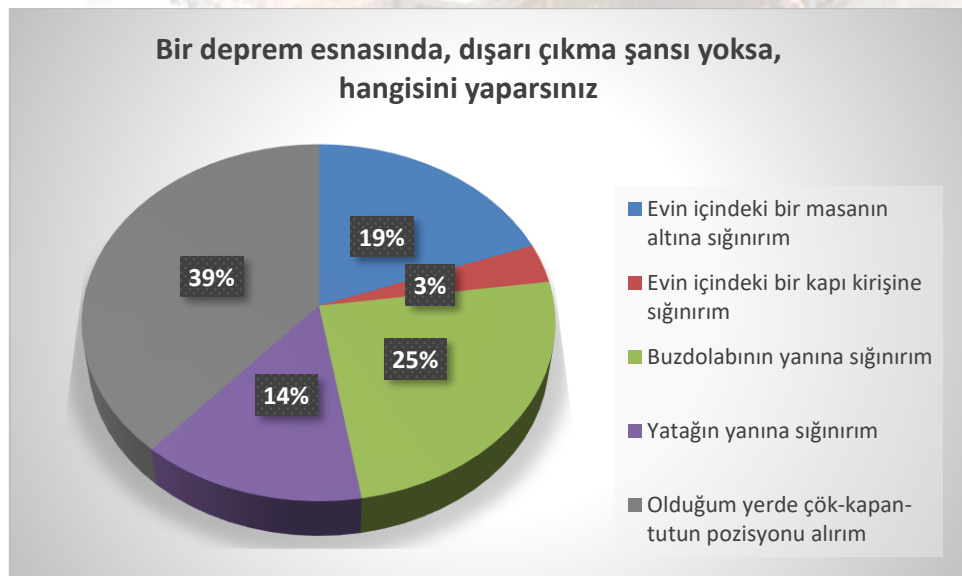
Arazi ve yollarda, çatlak yarık ve açılmaların olması, %75 lik evet oranıyla, katılımcıların en fazla işaretlediği ifadedir.

Soru 8. Evinizdeyken gerçekleşen bir deprem esnasında, dışarı çıkma şansınız yoksa, aşağıdakilerden hangisini yaparsınız?

	Frekans	%
Evin içindeki bir masanın altına sığınırım	11	19,3
Evin içindeki bir kapı kirişine sığınırım	2	3,5
Buzdolabının yanına sığınırım	14	24,6
Yatağın yanına sığınırım	8	14,0
Olduğum yerde çök-kapan-tutun pozisyonu alırım	22	38,6
Toplam	57	100,0

Bu soruya verilen yanıtlar, belki de bir afet anında, yaşam ile ölüm arasındaki ince çizgiyi belirlemektedir. AFAD eğitimlerinde, yapılan kurtarma çalışmalarında, afetlerde doğru davranış şekilleri üzerinde önemle durulmaktadır. Deprem gibi bir doğal afet anında temel öneri; çök-kapan-tutun pozisyonu alınmasıdır.

Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlara bakıldığında; 'olduğum yerde çök-kapan-tutun pozisyonu alırım' diyenler %39 oranındadır. İkinci sırada %25 ile 'buzdolabının yanına sığınırım', üçüncü sırada da %19 ile 'masanın altına sığınırım' bulunmaktadır. Oysa buzdolabı ve masaların (her ne kadar sağlam görünseler de gerçekten çok sağlam olanlar hariç-) yeterli koruma sağlamadığı, ve kuvvetli darbelerde önemli ölçüde ezildikleri ifade edilmektedir. Bu soruya verilen yanıtlar da, afet-acil durum anında doğru davranış şekilleri açısından yapılması gereken daha çok şey olduğunu ortaya koymaktadır.

Soru 9. Deprem öncesi alınması gereken ve hemen aklınıza gelen üç tedbir yazabilir misiniz?

Kod	Açıklama	Frekans
1	Afet ve acil durum çantası hazırlamak	33
7	Bina sağlamlık kontrolü (zemin etüdü, inşaatın yönetmeliklere uygun yapılması)	19
4	Ağır eşyaların duvara sabitlenmesi	18
5	Ev içi riskleri azaltma ve aile ile koordinasyon	16
13	Afet eğitimi alınması, afet tatbikatı yapılması, sığınılacak güvenli alan tespiti	16
6	Bulunulan yerden acil çıkış için yerlerin belirlenmesi	5
8	DASK (ve/veya tamamlayıcı sigorta) yaptırılması	4
9	İlk yardım çantası hazırlanması	3
10	Cep telefonunun yakında bulundurulması	3
2	Yiyecek	2
12	Yakındaki toplanma alanlarının öğrenilmesi	2
11	Düdük vb. ses çıkaran aletlerin bulundurulması	1
3	Su	1
14	Kentsel dönüşüm uygulanması	1
	Toplam	124

Katılımcılara, deprem öncesinde yapılması gereken hazırlıklar kapsamında ilk akıllarına gelen üç tedbiri yazmaları istenmiştir. Verilen cevaplar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. Buna göre; afet ve acil durum çantası hazırlamak (33 kişi), bina sağlamlık kontrolleri (19 kişi), ağır eşyaların sabitlenmesi (18 kişi), ev içi risklerin azaltılması ve aile ile koordinasyon (16 kişi), afet ve acil durum hazırlık eğitimi alınması, afet tatbikatı yapılması ve sığınılacak güvenli alanların belirlenmesi (16 kişi) gibi tedbirler öne çıkmıştır.

Soru 10. Deprem anında aklınıza ilk gelen en temel üç ihtiyaç maddesini yazabilir misiniz?

Kod	Açıklama	Frekans
4	Su	40
15	Yiyecek	19
3	Düdük-siren vb. ses çıkaran aletlerin bulundurulması	16
9	Cep telefonu	15
10	El feneri veya ışık kaynağı	11
6	Ecza kutusu ve ilaçlar	6
2	Mevsime uygun giyim malzemeleri	6
1	Afet ve acil durum çantası	5
12	Sakin kalmak	3
5	Battaniye	2
13	Enerji-gaz tesisatı kontrolü ve kapatılması	2
14	Çök-kapan-tutun	2
7	İlk yardım malzemeleri	1
8	Oksijen	1
11	Cüzdan	1
16	Radyo	1
17	Powerbank (Taşınabilir şarj aleti-güç kaynağı)	1
	Toplam	132

Deprem anında ilk akla gelen üç temel ihtiyaç maddesini yazmaları istenen katılımcıların verdikleri yanıtlar, yukarıdaki tabloda sunulmuştur. Buna göre; su (40 kişi), yiyecek (19 kişi), düdük vb. ses çıkaran aletler (16 kişi), cep telefonu (15 kişi) ve el feneri veya ışık kaynağı (11 kişi) en fazla verilen cevaplar olmuştur. Burada dikkati çeken husus, bir önceki soruda yani deprem öncesi hazırlıklarda çoğunlukla ilk akla gelen afet ve acil durum çantasının, bu soruda katılımcıların en fazla tercih ettiği ihtiyaç maddelerinin tamamını içermesidir. Yani önceden doğru hazırlanmış bir afet ve acil durum çantası, ilk beşte yazılan ihtiyaç maddelerini zaten içermektedir. Buna rağmen, bu soruya verilen yanıtlarda, genel olarak afet ve acil durum çantası, ilk beş ihtiyaç maddesi arasında sayılmamıştır.

“Afete Hazırlık Düzeyi, olası bir afette sahip olunması gereken öncelikli bilgi-beceri ihtiyaçları”nı ölçmek üzere, 11-34. Sorularda, katılımcıların çeşitli ifadelerle katılım düzeyleri araştırılmıştır. İfadeler ve bu ifadelerle katılım düzeylerine ait bilgiler aşağıda yer almaktadır.

İfade 11. İkamet ettiğim konuta en yakın toplanma alanlarını biliyorum

	Frekans	%
Kararsızım	5	8,5
Katılmıyorum	17	28,8
Katılıyorum	37	62,7
Toplam	59	100,0

Katılımcıların %63'ü, ikamet ettiği konuta en yakın toplanma alanını bildiğini, %29'u ise bilmediğini ifade etmiştir.

İfade 12. Ailem, bir afet durumunda, hangi toplanma alanına gitmesi gerektiğini biliyor

	Frekans	%
Kararsızım	11	18,6
Katılmıyorum	15	25,4
Katılıyorum	33	55,9
Toplam	59	100,0

Katılımcıların %56'sı, afet ve acil durum halinde, ailesinin hangi toplanma alanına gitmesi gerektiğini bildiğini, %25'i ise bilmediğini ifade etmiştir.

İfade 13. Afetlere yönelik yapılan bireysel ve toplumsal hazırlıklar, alacağımız hasarı azaltır

	Frekans	%
Kararsızım	2	3,4
Katılmıyorum	-	0,0
Katılıyorum	57	96,6
Toplam	59	100,0

Katılımcıların %97'si, afetlere yönelik bireysel ve toplumsal hazırlıkların, alınacak hasarı azaltacağına inanmaktadır.

İfade 14. Afet eğitimi bakımından, kendimi, ailemi ve çevremi koruyabilecek, yeterli bilgiye sahibim

	Frekans	%
Kararsızım	16	27,6
Katılmıyorum	6	10,3
Katılıyorum	36	62,1
Toplam	58	100,0

Katılımcıların %62'si, afet eğitimi bakımından, kendisini, ailesini ve çevresini koruyabilecek, yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünürken, %10'u yeterli bilgiye sahip olmadığını düşünmektedir.

İfade 15. AFAD'ın açılımını (tam adını) biliyorum

	Frekans	%
Kararsızım	2	3,5
Katılmıyorum	8	14,0
Katılıyorum	47	82,5
Toplam	57	100,0

Ankete katılanların %83'ü, AFAD'ın tam adını (T.C. İçişleri Bakanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) bildiğini ifade etmiştir.

İfade 16. Yangına ve gaz kaçaıklarına karşı, evimde duman/CO2 dedektörü kullanıyorum

	Frekans	%
Kararsızım	4	7,1
Katılmıyorum	28	50,0
Katılıyorum	24	42,9
Toplam	56	100,0

Ankete katılanların %43'ü, yangına ve gaz kaçaıklarına karşı, evinde duman, gaz vb. dedektör kullandığını belirtmiştir.

İfade 17. Evimi satın alırken veya kiralarken depreme dayanıklı olup olmadığını araştırdım.

	Frekans	%
Kararsızım	9	16,1
Katılmıyorum	5	8,9
Katılıyorum	42	75,0
Toplam	56	100,0

Katılımcıların %75'i, evini satın alırken veya kiralarken, depreme dayanıklı olup olmadığını araştırdığını ifade etmiştir.

İfade 18. Afetlere karşı hazırlıklı olmak için eğitim aldım, gerek olursa tekrar alırım

	Frekans	%
Kararsızım	2	3,5
Katılmıyorum	13	22,8
Katılıyorum	42	73,7
Toplam	57	100,0

Afet farkındalığının en önemli boyutlarından birini oluşturan afete hazırlık eğitimleri bakımından, afet ve acil durumlara hazırlıklı olmak için eğitim alan ve gerekirse tekrar alabileceğini belirtenlerin oranı %74'dür.

İfade 19. Olası şiddetli bir depremde yaşadığım ev, hasar görebilir ve yıkılabilir

	Frekans	%
Kararsızım	22	39,3
Katılmıyorum	20	35,7
Katılıyorum	14	25,0
Toplam	56	100,0

Olası şiddetli bir depremde, yaşadığı evin hasar görebileceği ve yıkılabileceği ifadesine verilen yanıtların dağılımına bakıldığında; katılımcıların %39'u bu hususta kararsız olduğunu ifade ederken, olası şiddetli bir depremde yaşadığı evin hasar görebileceği ve yıkılacağını düşünenler %25, bu ifadeye katılmayanlar ise %36 oranındadır.

İfade 20. Kentsel dönüşüm uygulamalarında çözülemeyen pek çok sorun var

	Frekans	%
Kararsızım	6	10,9
Katılmıyorum	3	5,5
Katılıyorum	46	83,6
Toplam	55	100,0

Deprem, sel-taşkın vb. afetlerin vereceği hasar ve can kayıplarının önlenmesi için uygulanmaya çalışılan kentsel dönüşüm sürecinde, uygulamayı yavaşlatan, geciktiren ve engelleyen sorunlar olduğuna ilişkin bu ifadeye katılım oranı %84'dür. Çeşitli nedenlerle kentsel dönüşüm süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülememesi, afetlerin olumsuz etkilerinin önlenmesinde ciddi bir handikap yaratmaktadır.

İfade 21. Bir afet durumunda, örneğin deprem anında, ne yapmam gerektiğini tam olarak biliyorum

	Frekans	%
Kararsızım	14	25,5
Katılmıyorum	3	5,5
Katılıyorum	38	69,1
Toplam	55	100,0

Bir afet durumunda, örneğin deprem esnasında, doğru hareket tarzının ne olacağı ve sakin kalarak ne yapması gerektiğini bildiğini ifade eden katılımcıların oranı %69,1'dir. Ancak diğer sorulara verilen yanıtlara bakıldığında, katılımcıların doğru bildiğini düşündüğü, ama afete hazırlık eğitimlerinde yapılmaması tavsiye edilen pek çok husus bulunmaktadır.

İfade 22. Afete hazırlık kapsamında evimizde deprem çantamız hazır durumdadır

	Frekans	%
Kararsızım	10	17,5
Katılmıyorum	21	36,8
Katılıyorum	26	45,6
Toplam	57	100,0

Afetlere hazırlık kapsamında, evinde afet ve acil durum (deprem) çantasının hazır olduğunu belirten katılımcıların oranı %45,6'dır.

İfade 23. İkamet ettiğim konutumun doğal afet sigortasını (DASK) yaptırdım

	Frekans	%
Kararsızım	5	8,9
Katılmıyorum	3	5,4
Katılıyorum	48	85,7
Toplam	56	100,0

İkamet ettiği konutun Doğal Afet Sigortasını (DASK) yaptırdığını beyan eden katılımcıların oranı %86'dır.

İfade 24. Afete karşı, DASK dışında, tamamlayıcı sigorta yaptırdım

	Frekans	%
Kararsızım	9	16,7
Katılmıyorum	25	46,3
Katılıyorum	20	37,0
Toplam	54	100,0

İkamet ettiği konut için, Doğal Afet Sigortası(DASK) dışında tamamlayıcı sigorta yaptıran katılımcıların oranı %37 iken, yaptırmayanların oranı %46'dır.

İfade 25. Depreme karşı herhangi bir hazırlığım yok

	Frekans	%
Kararsızım	10	18,5
Katılmıyorum	30	55,6
Katılıyorum	14	25,9
Toplam	54	100,0

Katılımcılar, depreme karşı hiçbir hazırlık yapmadım şeklindeki ifadeye %56 oranında katılmamıştır. Yani katılımcıların yarısından fazlası, depreme karşı bir hazırlığı olduğunu ifade etmiştir. %26'lık kesim ise, maalesef hiçbir hazırlık yapmadığını ifade etmiştir.

İfade 26. Depreme karşı Afet ve Acil Durum Aile Planımız hazır

	Frekans	%
Kararsızım	10	18,9
Katılmıyorum	22	41,5
Katılıyorum	21	39,6
Toplam	53	100,0

Katılımcıların %42'lik bölümünün Afet ve Acil Durum Aile Planı hazır değildir. Bu soruya olumlu yanıt veren, yani Afet ve Acil Durum Aile Planı hazır olan katılımcıların oranı %40'dır.

İfade 27. Depreme karşı Afet ve Acil Durum Aile Planımız hazır ama hiç tatbikat yapmadık

	Frekans	%
Kararsızım	8	14,3
Katılmıyorum	26	46,4
Katılıyorum	22	39,3
Toplam	56	100,0

Depreme karşı Afet ve Acil Durum Aile Planı yapan, ama hiç tatbikat yapmayan katılımcıların oranı %39'dur. Bu ifadeye katılmayanların bir bölümünün Afet ve Acil Durum Aile Planı hazır değildir.

İfade 28. Depreme karşı evdeki ağır dolapları ve eşyaları duvara sabitledik

	Frekans	%
Kararsızım	7	12,7
Katılmıyorum	22	40,0
Katılıyorum	26	47,3
Toplam	55	100,0

Depreme karşı evdeki ağır dolapları ve eşyaları, sabitlemek suretiyle tedbir alanların oranı %47'dir.

İfade 29. Depreme karşı Çadır aldım

	Frekans	%
Kararsızım	5	9,3
Katılmıyorum	36	66,7
Katılıyorum	13	24,1
Toplam	54	100,0

Deprem vb. afetlerde kullanılmak üzere çadır alan katılımcıların oranı %24'dür. %67'si bu ifadeye katılmamıştır.

İfade 30. Ailemle birlikte deprem esnasında evde saklanacağımız yerleri belirledik

	Frekans	%
Kararsızım	7	13,0
Katılmıyorum	16	29,6
Katılıyorum	31	57,4
Toplam	54	100,0

Ankete katılanların %57'si, aileleriyle birlikte, olası bir deprem esnasında evlerinde saklanacakları-sığınacakları yerleri belirlediklerini bildirmiştir.

İfade 31. Bir afet durumunda, bölge dışı bağlantı kişisi belirledik ve ailem o kişinin bilgilerine sahiptir

	Frekans	%
Kararsızım	9	16,4
Katılmıyorum	25	45,5
Katılıyorum	21	38,2
Toplam	55	100,0

Afet ve Acil Durum Aile Planında yer alan; bir afet durumunda, bölge dışı bağlantı kişinin belirlenmesi ve aile bireylerinin bu kişinin irtibat bilgisine sahip olması konusundaki ifade ile ilgili olarak, ankete katılanların %46'sı, bu hazırlığı yapmadıklarını beyan etmişlerdir.

İfade 32. İlk yardım eğitimi olmasa da, hasta/yaralı gördüm mü, müdahale ederim

	Frekans	%
Kararsızım	11	19,6
Katılmıyorum	19	33,9
Katılıyorum	26	46,4
Toplam	56	100,0

Ankete katılanların %46'sı, ilk yardım eğitimi almış olmasa da, hasta/yaralı gördüğünde müdahale edeceğini bildirmiştir. Oysa afet ve acil eğitimlerinde belirtildiği gibi, istisnai haller dışında, ilk yardım eğitimi almamış kişilerin, yaralılara müdahale etmemesi önerilmektedir.

İfade 33. Afet farkındalık eğitimlerine bir kez katılmak yeter, tekrar katılmaya hiç gerek yoktur

	Frekans	%
Kararsızım	5	9,3
Katılmıyorum	45	83,3
Katılıyorum	4	7,4
Toplam	54	100,0

Afet farkındalık eğitimlerine bir kez katılmanın ve tekrar katılmaya gerek olmadığına ilişkin bu ifadeye, ankete katılanların %83'ü katılmamıştır. Esasen, afete hazırlık eğitimlerinin etkili olabilmesi için, bu tür eğitimlerin tekrarlanması ve uygulamalı olarak da, etkili yöntemlerle verilmesi gerekmektedir.

İfade 34. Afet farkındalık eğitimlerine katılmaya hiç gerek yoktur, her şey olacağına varır

	Frekans	%
Kararsızım	3	5,5
Katılmıyorum	50	90,9
Katılıyorum	2	3,6
Toplam	55	100,0

Afet farkındalık eğitimlerine katılmaya gerek olmadığını ifade eden bu cümle, ankete katılanların %91'i tarafından reddedilmiştir.

“Afet bilincinin korunması ve geliştirilmesi için eğitim ihtiyacı olan konular”ı tespit edebilmek için, 35-52. Sorularda, katılımcıların çeşitli ifadelerle katılım düzeyleri araştırılmıştır. Sırasıyla ifadeler ve bu ifadelerle katılım düzeylerine ait bilgiler aşağıda yer almaktadır.

İfade 35. İkamet ettiğim binada, afet farkındalığı konusunda herhangi bir afet tatbikatı yapılmadı

	Frekans	%
Kararsızım	2	3,9
Katılmıyorum	6	11,8
Katılıyorum	43	84,3
Toplam	51	100,0

Katılımcıların ikamet ettiği binada afet farkındalığı konusunda herhangi bir afet tatbikatı yapıp yapılmadığını anlamak için yer verilen bu ifadeye göre, katılanların %84’ü, herhangi bir afet tatbikatı yapılmadığını bildirmişlerdir. Afet ve acil durumlara hazırlık bakımından bu tür hazırlık tatbikatlarının yapılması, hatta sıklıkla tekrarlanarak, vatandaşların alışkanlık kazanması hayati önemdedir.

İfade 36. İkamet ettiğim binada, afet farkındalığı konusunda bilgilendirme toplantısı yapıldı

	Frekans	%
Kararsızım	3	5,9
Katılmıyorum	39	76,5
Katılıyorum	9	17,6
Toplam	51	100,0

Ankete katılanların %77’si, ikamet ettikleri binada afet farkındalığı konusunda herhangi bir bilgilendirme toplantısı yapılmadığını ifade etmişlerdir.

İfade 37. Çalıştığım kurum/işyerinde afetler konusunda bir tatbikat yapıldı

	Frekans	%
Kararsızım	9	18,0
Katılmıyorum	21	42,0
Katılıyorum	20	40,0
Toplam	50	100,0

Çalıştıkları kurum/işyerinde afet farkındalığı konusunda bir tatbikat yapıldığını bildirenlerin oranı %40 iken, herhangi bir afet tatbikatı yapılmadığını ifade edenlerin oranı %42'dir.

İfade 38. Çalıştığım kurum/işyerinde afetler konusunda bilgilendirme toplantısı yapılmadı

	Frekans	%
Kararsızım	8	16,0
Katılmıyorum	20	40,0
Katılıyorum	22	44,0
Toplam	50	100,0

Ankete katılanların çalıştığı kurum/işyerinde, afetler konusunda herhangi bir bilgilendirme toplantısı yapılmayanların oranı %44'dür. Afet ve acil durumlara işyerindeyken yakalanılması halinde doğru davranış biçimlerinin uygulanabilmesi için, işyerlerinde de afete hazırlık eğitim ve tatbikatları yapılması gerekmektedir.

İfade 39. İlk yardım eğitimi aldım ama sertifikam yok, ihtiyacı olana ilk yardım yapabilirim

	Frekans	%
Kararsızım	8	15,7
Katılmıyorum	27	52,9
Katılıyorum	16	31,4
Toplam	51	100,0

İlk yardım eğitimi aldığı halde bunu sertifikalandıramayan ancak ihtiyaç olduğunda ilk yardım uygulayabileceğini belirtenlerin oranı %31 iken, bu ifadeye katılmayanların oranı %53'dür. Özellikle afet ve acil durumlarda, ilk yardım eğitimi alınmış olması, hayat kurtarıcı olabilecektir.

İfade 40. İlk yardım sertifikam var ve ilk yardım yapabilecek yetkiye sahibim

	Frekans	%
Kararsızım	3	5,9
Katılmıyorum	28	54,9
Katılıyorum	20	39,2
Toplam	51	100,0

İlk yardım sertifikası olup, ilk yardım yapabilecek bilgi ve yetkiye sahip olanların oranı %39 iken, bu ifadeye katılmayanların oranı %55'dir.

İfade 41. Bir afet sonrasında kendim ve ailemin güvenliğini sağladıktan sonra, çevremde yardıma ihtiyacı olanların yardımına koşarım

	Frekans	%
Kararsızım	3	6,0
Katılmıyorum	2	4,0
Katılıyorum	45	90,0
Toplam	50	100,0

Bir afet sonrasında, kendisi ve ailesinin güvenliğini sağladıktan sonra, çevresindeki insanların yardımına koşacağını belirten katılımcıların oranı %90'dır.

İfade 42. Afet farkındalığı eğitimleri çok küçük yaşlardan itibaren verilmelidir

	Frekans	%
Kararsızım	2	4,0
Katılmıyorum	1	2,0
Katılıyorum	47	94,0
Toplam	50	100,0

Afet farkındalığı eğitimlerinin çok küçük yaşlardan itibaren verilmesi gerektiğine inananların oranı %94'dür.

İfade 43. Afet farkındalığını arttırmak için, sadece sözlü anlatım yetmez, uygulamalı eğitimler de verilmelidir

	Frekans	%
Kararsızım	1	2,0
Katılmıyorum	1	2,0
Katılıyorum	49	96,1
Toplam	51	100,0

Afet farkındalığını arttırmak için, teorik-sözlü anlatım yanında, uygulamalı eğitimler de verilmesi gerektiğine inananların oranı %96'dır.

İfade 44. Televizyonda afet haberi görünce kanalı değiştiririm

	Frekans	%
Kararsızım	2	4,0
Katılmıyorum	44	88,0
Katılıyorum	4	8,0
Toplam	50	100,0

Televizyonda afet haberi görünce, kanalı değiştirmem diyenlerin oranı %88'dir.

İfade 45. Bandırma'daki kamu kurumlarının hizmet binalarının çok büyük kısmının, şiddetli bir depreme dayanacağını ve kamu hizmetlerinin aksamadan sürdürüleceğine inanıyorum

	Frekans	%
Kararsızım	19	37,3
Katılmıyorum	22	43,1
Katılıyorum	10	19,6
Toplam	51	100,0

Kamu hizmetlerinin aksamadan ve düzenli sürdürülebilmesi için kamu hizmet binalarının afet sonrası hizmet verebilir durumda kalması son derece önemlidir. Bandırma'daki kamu kurum/kuruluşlarına ait hizmet binalarının büyük kısmının, şiddetli bir depreme dayanacağı ve kamu hizmetlerinin aksamadan sürdürülebileceğine inananların oranı sadece %20'dir. %43'lük kesim bu ifadeye katılmazken, katılımcıların %37'si kararsız kalmıştır.

İfade 46. Bir afet sonrasında, Bandırma’da asayiş sorunu kesinlikle yaşanmaz

	Frekans	%
Kararsızım	21	41,2
Katılmıyorum	25	49,0
Katılıyorum	5	9,8
Toplam	51	100,0

Kamu güvenliğinin sağlanması bilhassa afet ve acil durumlarda ayrı bir önem arz etmektedir. Afet sonrasında savunmasız kalan ve yardıma ihtiyacı olan insanların, bir de asayiş tehdit eden olay ve eylemlere muhatap kalması mutlaka engellenmesi ve tedbir alınması gereken bir husustur. Can güvenliğini düşünen insanların, evini, malını, mülkünü bırakarak, güvenli toplanma alanlarına ulaşması, trafik hizmetlerinin düzenli ve ulaşımın sorun yaşanmadan gerçekleştirilebilmesi gibi düzenleyici tedbirler, afet ve acil durumların hızla atlatılarak, normale dönüşü hızlandırmaktadır. Bu anlamda “bir afet sonrasında Bandırma’da asayiş sorunu kesinlikle yaşanmaz” ifadesine katılım durumları sorulduğunda, katılımcıların yaklaşık yarısı (%49) bu ifadeye katılmamış, asayiş problemleri yaşanabileceği yönünde görüş bildirmiştir. Kararsızlar %41 ile ikinci grubu oluştururken, asayiş sorunu yaşanmayacağını ifade edenlerin oranı sadece %10’dur.

İfade 47. Tüm afet türlerini biliyorum ve her bir afet türünde, en doğru davranış şekillerini uyguluyorum

	Frekans	%
Kararsızım	19	37,3
Katılmıyorum	17	33,3
Katılıyorum	15	29,4
Toplam	51	100,0

Tüm afet türleri hakkında bilgi sahibi olan ve her bir afet türünde en doğru davranış biçimlerini uygulayabileceğini ifade eden katılımcılar %29, bu ifadeye katılmayanlar %33 ve kararsız kalanlar ise en yüksek paya (%37) sahiptir.

İfade 48. Afet gönüllüsü olarak görev yapan insanları çok takdir ediyorum

	Frekans	%
Kararsızım	2	4,0
Katılmıyorum	0	0,0
Katılıyorum	48	96,0
Toplam	50	100,0

Afet ve acil durumlarda tüm ülke nezdinde harekete geçen ve afet/acil durumdan olumsuz etkilenen bölgelere/vatandaşlara yardım etmeye çalışan afet gönüllülerine yönelik insani bakış açısını yansıtan bu ifadeye, %96 oranında katılım gösterilmiştir.

İfade 49. Afet farkındalığı eğitimleri, yaş ayırımı yapmaksızın tüm vatandaşlara verilmelidir

	Frekans	%
Kararsızım	1	2,0
Katılmıyorum	0	0,0
Katılıyorum	50	98,0
Toplam	51	100,0

Katılımcıların %98'ine göre; afet farkındalığı eğitimleri, yaş ayırımı yapılmaksızın tüm vatandaşlara verilmelidir.

İfade 50. Bir afet sonrası yardım malzemesi dağıtılıyorsa, izdiham olması kaçınılmazdır

	Frekans	%
Kararsızım	13	25,5
Katılmıyorum	7	13,7
Katılıyorum	31	60,8
Toplam	51	100,0

Ülkemizde bugüne kadar yaşanan pek çok afette ortaya çıkan manzara, düşündürücüdür. Genelde ekranlara yansıyan görüntülere göre, özellikle afet/acil durumdan olumsuz etkilenen bölgelerde yardım malzemelerinin dağıtımı, izdihamına neden olmakta, tüm iyiniyetli düzenleme çabalarına rağmen, düzensizlik ve karmaşa yaşanmaktadır. Bu anlamda katılımcılara, bu ifadeye katılım durumları sorulduğunda, %61'i izdihamın kaçınılmaz olduğunu ifade ederken, %26'lık kesim kararsız, %14'lük kesim ise izdiham yaşanmayacağını düşündüğünü belirtmiştir.

İfade 51. Ülke olarak, afet sonrası dayanışma ve birlikteliğimiz, takdire şayandır

	Frekans	%
Kararsızım	7	13,7
Katılmıyorum	8	15,7
Katılıyorum	36	70,6
Toplam	51	100,0

Ülkemizde afet sonrası dayanışma ve birlikteliğin üst düzeyde olmasına vurgu yapan bu ifadeye, katılımcıların %71'i olumlu destek vererek katılırken. %16'lık kısım bu ifadeye katılmadığını, %14 ise kararsız kaldığını bildirmiştir.

İfade 52. İhtiyaç olduğunda, tereddüt etmeden, ben başkaları, başkaları da benim yardımına koşar

	Frekans	%
Kararsızım	9	17,6
Katılmıyorum	3	5,9
Katılıyorum	39	76,5
Toplam	51	100,0

Ankete katılanların %77'si, bir afet/acil durum esnasında ve ihtiyaç olduğunda başkasının yardımına koşacağını ve aynı şekilde başkalarının da kendisine yardım edeceğini düşündüğünü ortaya koymuştur.

Katılımcıların “Afet tecrübesini” anlayabilmek amacıyla, 53-66. Sorularda, çeşitli ifadelere katılım düzeyleri araştırılmıştır. Sırasıyla ifadeler ve bu ifadelere katılım düzeylerine ait bilgiler aşağıda yer almaktadır.

İfade 53. Daha önce bir doğal afet tecrübesi yaşadım

	Frekans	%
Kararsızım	1	1,9
Katılmıyorum	4	7,7
Katılıyorum	47	90,4
Toplam	52	100,0

Ankete katılanların %90'ı daha önce doğal afet kabul edilebilecek bir tecrübe (deprem-sel-taşkın vb.) yaşadığını ifade etmiştir.

İfade 54. Daha önce hafif ve orta şiddetli deprem tecrübesi yaşadım (büyüklük: 3-5,1 arası)

	Frekans	%
Kararsızım	1	1,9
Katılmıyorum	1	1,9
Katılıyorum	51	96,2
Toplam	53	100,0

Katılımcıların %96'sı, büyüklüğü 3 ile 5,1 arasında olan hafif ve orta şiddetli deprem tecrübesi yaşadığını bildirmiştir.

İfade 55. Daha önce şiddetli bir deprem tecrübesi yaşadım (büyüklük: 5,2 ve üzeri)

	Frekans	%
Kararsızım	2	3,8
Katılmıyorum	9	17,3
Katılıyorum	41	78,8
Toplam	52	100,0

Katılımcıların %79'u, büyüklüğü 5,2'nin üzerinde olan şiddetli bir deprem tecrübesi yaşadığını bildirmiştir.

İfade 56. Yaşadığım bir depremde evim yapısal hasar gördü ve kullanılmaz hale geldi

	Frekans	%
Kararsızım	1	1,9
Katılmıyorum	50	96,2
Katılıyorum	1	1,9
Toplam	52	100,0

Katılımcıların %96'sı, yaşadığı depremde evinin yapısal bir hasar görmediğini beyan etmiştir.

İfade 57. Yaşadığım bir depremde evim yapısal olmayan (duvarlarda sıva çatlakları, birkaç eşyanın devrilmesi-düşmesi suretiyle) hasar aldı

	Frekans	%
Kararsızım	4	7,7
Katılmıyorum	29	55,8
Katılıyorum	19	36,5
Toplam	52	100,0

Ankete katılanların %37'si, yaşadığı bir depremde evinin yapısal olmayan (duvarlarda sıva çatlakları, birkaç eşyanın devrilmesi-düşmesi suretiyle) hasar aldığını, %56'sı ise böyle bir hasar oluşmadığını bildirmiştir.

İfade 58. Yaşadığım depremlerde evim hiç hasar görmedi

	Frekans	%
Kararsızım	9	17,3
Katılmıyorum	13	25,0
Katılıyorum	30	57,7
Toplam	52	100,0

Ankete katılanların %58'i, yaşadığı depremlerde, evinin hiç hasar görmediğini, %25'i küçük de olsa hasar oluştuğunu ifade etmiştir.

İfade 59. Yaşadığım ve kuvvetli hissettiğim her depremde panik olurum

	Frekans	%
Kararsızım	11	21,6
Katılmıyorum	24	47,1
Katılıyorum	16	31,4
Toplam	51	100,0

Katılımcıların %31'i yaşadığı ve kuvvetli hissettiği her depremde panik olduğunu, %47'si ise bu ifadeye katılmadığını ve panik olmadığını bildirmiştir. Kararsızların oranı %22'dir.

İfade 60. Kuvvetli hissettiğim her deprem anında, psikolojik bozukluk/travma yaşarım

	Frekans	%
Kararsızım	16	30,8
Katılmıyorum	30	57,7
Katılıyorum	6	11,5
Toplam	52	100,0

Katılımcıların %58'i, "kuvvetli hissettiğim her deprem anında, psikolojik bozukluk/travma yaşarım" ifadesine katılmamıştır. Buna karşın %12'lik kısım psikolojik bozukluk/travma yaşadığını bildirirken, bu ifadeye katılıp katılmamaya karar veremeyenlerin oranı %31'dir.

İfade 61. Eğer deprem kaynaklı psikolojik bozukluk/travma yaşarsam bunu atlatmam birkaç ay alır

	Frekans	%
Kararsızım	9	17,3
Katılmıyorum	34	65,4
Katılıyorum	9	17,3
Toplam	52	100,0

Bir üstteki sorunun devamı mahiyetinde, eğer deprem kaynaklı psikolojik bozukluk/travma yaşarsa, bunu atlatmasının birkaç ay aldığını ifade edenlerin oranı %17 iken, bu ifadeye katılmayanların oranı %65'dir.

İfade 62. Deprem sonrası evimi değiştirmeyi düşündüm

	Frekans	%
Kararsızım	4	7,7
Katılmıyorum	35	67,3
Katılıyorum	13	25,0
Toplam	52	100,0

Katılımcıların %67'si, yaşadığı deprem sonrası evini değiştirmeyi düşünmediğini, %25'i ise evini değiştirmeyi düşündüğünü ifade etmiştir.

İfade 63. Deprem sonrasında hiçbir şey olmamış gibi uyudum ve yine uyurum

	Frekans	%
Kararsızım	14	28,6
Katılmıyorum	23	46,9
Katılıyorum	12	24,5
Toplam	49	100,0

Katılımcılar, “deprem sonrasında hiçbir şey olmamış gibi uyudum ve yine uyurum” ifadesine %25 oranında katılırken, %47'si bu ifadeye katılmamıştır.

İfade 64. Daha önce sel-taşkın/çığ/kasırğa-hortum/kış fırtınasından en az birini yaşadım

	Frekans	%
Kararsızım	5	9,6
Katılmıyorum	25	48,1
Katılıyorum	22	42,3
Toplam	52	100,0

Daha önce sel-taşkın/çığ/kasırğa-hortum/kış fırtınasından en az birini yaşayanların oranı %42'dir. Buna karşılık, %48'i bu doğal afetlerden en az birini hiç yaşamamıştır.

İfade 65. Yolda arabamla giderken, bir orman yangını görürsem ilgilileri aramam, çünkü benden önce kesin birisi arayıp bilgi vermiştir diye düşünürüm

	Frekans	%
Kararsızım	3	5,8
Katılmıyorum	47	90,4
Katılıyorum	2	3,8
Toplam	52	100,0

Katılımcıların afet ve acil durum duyarlılığını, farklı bir bakış açısıyla ölçmek üzere yer verilen bu ifadeye, ankete katılanların %90'ı katılmamıştır. Yani böyle bir hadise vuku bulduğunda katılımcıların önemli bir bölümü, ilgilileri arayacağını bildirmiştir.

İfade 66. Daha önce uçak/tren kazası veya büyük yangın tecrübesinden en az birini yaşadım

	Frekans	%
Kararsızım	1	1,9
Katılmıyorum	38	73,1
Katılıyorum	13	25,0
Toplam	52	100,0

Daha önce uçak/tren kazası veya büyük yangın tecrübesinden en az birini yaşayan katılımcıların oranı %25 iken, bunların hiç birini yaşamayanların oranı %73'dür.

Soru 67. Eğer geçmişte şiddetli bir deprem yaşadıysanız, deprem sonrasında aşağıdaki tedbirlerden hangisini/hangilerini uyguladınız?

Geçmişte şiddetli bir deprem yaşandıysa, deprem sonrasında hangi tedbirler uygulandı?	Evet	Hayır
Asansör kullanmadım	74,4	25,6
Pencerelerden ve camdan yapılmış eşyalardan uzak durdum	72,1	27,9
Bina çevrelerinden ve yollardan uzak durdum	65,1	34,9
Gerekli eşya ve malzemeleri alarak toplanma bölgesine gittim	41,9	58,1
Telefonları acil durum ve yangınları bildirmek dışında kullanmadım	46,5	53,5
Elektrik, gaz ve su vanalarını kapattım	48,8	51,2
Soba ve ısıtıcıları söndürdüm	44,2	55,8
Araç kullanıyordum, aracımı güvenli bir şekilde durdurdum	25,6	74,4

Geçmişte şiddetli bir deprem yaşandıysa, deprem sonrasında doğru davranış biçimlerine uygun olarak, ne gibi hangi tedbirler uygulandığına ilişkin soruya verilen yanıtlara göre; Asansör kullanılmadığı (%74), bina çevrelerinden ve yollardan uzak durulduğu (%65), ve pencerelerden ve camdan yapılmış eşyalardan uzak durulduğu (%72) tespit edilmiştir. Ancak, gerekli eşya ve malzemeleri alarak toplanma bölgesine gitmek (%58), telefonları acil durum ve yangınları bildirmek dışında kullanmamak (%54), elektrik, gaz ve su vanalarını kapatmak (%51), soba ve ısıtıcıları söndürmek (%56), araç kullanılıyorsa güvenli bir şekilde durmak (%74) gibi tedbirlerin, katılımcıların çoğu tarafından pek dikkate alınmadığı gözlenmiştir.

ANKET BULGULARININ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Çalıştay katılımcılarının; gerek mesleki, gerek çalıştıkları kurumdaki görevleri ve gerekse de pozitif bir tutumla çalışmaya gönüllü olarak katıldıkları dikkate alındığında, afet ve acil durum farkındalık düzeyi yüksek bireylerden oluştuğu söylenebilir. Anket bulgularına bu perspektiften bakıldığında, farkındalık düzeyi nispeten yüksek bireylerin bile, afet ve acil durum eğitimlerinde verilen doğru bilgiler ve doğru davranış kalıpları konusunda, eksik veya hatalı addedilen bilgi ve davranışlara sahip oldukları görülmektedir. Bu kapsamda, afet ve acil durum eğitimlerinin kesintisiz ve daha etkili sürdürülmesi gerektiği muhakkaktır. Zira topluma bu anket uygulandığında (ki Çalıştayda ortaya çıkan sonuçlardan birisi de budur; Bandırma halkına da, geniş ölçekte, bu tür bir anketin uygulanması önerilmiştir), muhtemelen alınacak sonuçlar çok daha düşük bir farkındalığa evrilebilecektir.

Dolayısıyla, afet ve acil durum eğitimlerinin gündemde tutularak, gereksiz bir paniğe yol açmadan, mutlaka tekrarlanması gerektiği, afet farkındalık eğitimlerinin daha etkili yöntemlerle ve görsellerle desteklenmesi, daha akılda kalıcı tekniklerle verilmesi gerektiği sonucuna varılabilir.

3. Afetler Bakımından Bandırma'nın Potansiyel Risk Alanları

Çalıştay'da öncelikle "Afetler Bakımından Bandırma'nın Potansiyel Risk Alanlarının Belirlenmesi" hususu görüşülmüştür. Katılımcıların iletmiş olduğu görüş ve öneriler, her bir masada tartışılmış, sonrasında yine masadaki katılımcılar tarafından puanlanmış ve ilgili masa ön rapor formlarına aktarılmıştır. Her bir masadan gelen formlar, "Merkez Masa"da birleştirilmiştir.

Yapılan değerlendirme ve görüşmeler sonucunda, detayları alttaki tabloda görüldüğü üzere, "Bandırma'da afet ve acil durum yaratabilecek potansiyel risk unsurları" olarak, aşağıdaki hususlar öne çıkmıştır:

- İlçe merkezi ve yakınlarında bulunan sanayi tesisleri
- Dikey mimari, 1998 yılı öncesi yapılmış yüksek katlı eski binalar, bitişik nizam yapılar
- Alüvyonel alanlarda sivilaşma-şişme-oturma tehlikesi
- Sel-taşkın alanlarında yapılaşma
- Dolgu alanlar ve yüksek yamaç kenarındaki binalar
- Civardaki Karayolları ve yakınları
- Manyas Gölü ve civardaki barajlar
- İlçe genelindeki istinat duvarları
- Kentsel Dönüşümün Tamamlanamaması ve çeşitli yasal ve pratik sorunlarla durma noktasına gelmesi (özellikle eski binalar için)
- Kamu hizmet binalarının afete dayanıklılığı (okullar dahil)
- Doğalgaz şebekesinin geçtiği lokasyonlar (ana ve ara hatlar)
- Sanayi alanları
- Evsel atık ve çöp toplama alanları
- Bölgedeki fay hatlarının sakınım bölgeleri
- Bina envanter sistemi olmaması
- Faylanma haritası eksikliği
- Köprü, menfezler

Görüldüğü gibi, teknolojik ve insan kaynaklı afetler kapsamına girebilecek risk unsurları bulunmakla birlikte, genelde doğal afetler kapsamına giren risk potansiyeli gözlenmektedir. Bazı afet türleri, Türkiye afet ve acil durum riskleri haritasında da yer aldığı şekliyle, neredeyse hiç görülmemektedir. Bu durum, spesifik olarak belirlenen afet türlerine hazırlıklı olabilmek için, daha fazla odaklanılmasını ve çaba sarfedilmesini mümkün kılacaktır.

BANDIRMA AFET FARKINDALIK ÇALIŞTAYI

“Afetler Bakımından Bandırma’nın Potansiyel Risk Alanlarının Belirlenmesi” Raporu

Afetler Bakımından “Potansiyel Risk Alanının Adı”	Bölgedeki Coğrafi Konum	Hangi Afet Türü/Türleri Açısından Potansiyel Tehdit Oluşturuyor?	Ortaya Çıkabilecek Zararın Niteliği Hakkında Kısa Bilgi
İlçe merkezi ve yakınlarında bulunan sanayi tesisleri	***	Doğal Afet: Deprem, Tsunami Teknolojik afet: Yangın, Tehlikeli Madde Yayılımı	Olası afette; can kaybı, yaralanma, maddi hasar, rüzgar istikametinde kimyasal madde, duman/partikül madde yayılımı kaynaklı sağlık problemleri, çevre kirliliği
Dikey mimari, 1998 yılı öncesi yapılmış yüksek katlı eski binalar, bitişik nizam yapılar	***	Doğal Afet: Deprem, Sel-taşkın, Heyelan	Olası afette G kuvvetine yenik düşebilecek; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar. Özellikle, yoğun yerleşim ve yolların dar olduğu cadde ve sokaklarda, kurtarma ekip ve ekipmanlarının ulaşımı ciddi sorundur. Alternatif güzergahlar belirlenmeli ve genişletme çalışması planlanmalıdır.
Alüvyonel alanlarda sivilaşma-şişme-oturma tehlikesi	Bandırma geneli	Doğal afet: Deprem, heyelan	Olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar
Sel-taşkın alanlarında yapılaşma	***	Doğal afet: Sel-taşkın, heyelan	Olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar
Dolgu alanlar ve yüksek yamaç kenarındaki binalar	Liman mevkii, Sahil bandı ve Bandırma Geneli	Doğal afet: Deprem, Sel-taşkın, Heyelan	Olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar, tren kazaları ve tren yolunun ve Limanın ulaşımına kapanma riski
Bandırma’yı diğer yerleşim birimlerine bağlayan karayolları	Civardaki karayolları ***	Doğal afet: Sel-taşkın	Olası afette; orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde yaralanma, maddi hasar, altyapı tahribatı, trafik kazaları, yolun ulaşımına kapanma riski. Bölgedeki bina ve işyerlerinin temel ve 1. Kat kısımlarının su altında kalmasına bağlı korozyon oluşma riskine karşı kontrol
Manyas Gölü ve civardaki barajlar	Bandırma, Manyas, Erdek	Doğal afet: Deprem, Baraj-set yıkılması, Sel-taşkın, Heyelan	Manyas Gölü ve baraj çevresindeki yerleşim alanlarında yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar (afet kaynaklı bina, altyapı hasarı ve ekili alanlarda maddi hasar)
İlçe genelindeki istinat duvarları	Bandırma geneli	Doğal afet: Deprem, Sel-taşkın, Heyelan	İlçe geneli tüm istinat duvarları, dış etkenlerle veya zamanla deforme olarak yıkılabilir; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar oluşabilir.
***	***	Doğal afet: Deprem, Sel-taşkın, Heyelan	Olası afette; deprem ve heyelan kaynaklı yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can

			kayıbı, yaralanma, maddi hasar, deniz kirliliği ve topoğrafya hasarı
Bandırma Eğitim-Araştırma Hastanesi	Yeni Mahalle, Bandırma-Çanakkale Karayolu Üzeri	Doğal afet: Deprem-Sel-taşkın	Her tür afet ve acil durumda, hastanenin hiçbir hasar oluşmaksızın sağlık hizmetlerine devam etmesi gerekir, ancak eğer hastane hizmet veremez duruma gelirse, hastaların hızla yönlendirileceği ve gerekli tüm ekipmana sahip alternatifler oluşturulmalıdır
Kentsel Dönüşümün Tamamlanamaması ve çeşitli yasal ve pratik sorunlarla durma noktasına gelmesi (Özellikle eski binalar için)	Bandırma Merkez ve Çevre Mahalleler	Doğal afet: Deprem-Sel-taşkın-Heyelan, Teknolojik afet: Yangın	Kentsel dönüşüm, afetlere dayanıklı binalarda yaşayabilmenin önemli bir adımıdır. Ancak gerek mevzuat gerekse uygulamada karşılaşılan sorunlar bu süreci geciktirmekte ve sekteye uğratmaktadır. Bu durum afet hazırlıkları bakımından karşı karşıya olunacak risk düzeyini arttırmaktadır. Olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar
Kamu hizmet binalarının afete dayanıklılığı (Okullar dahil)	Bandırma Geneli	Doğal Afet: Deprem	Olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar
Doğalgaz şebekesinin geçtiği lokasyonlar (Ana ve ara hatlar)	Doğalgaz ana ve ara hatların geçtiği tüm bölgeler	Doğal afet: Deprem, Sel-taşkın, Heyelan	Olası afette; sızıntı vb. sonucu patlama, yangın ve doğal gaz verilememesi kaynaklı sorunlar
Sanayi Bölgeleri	***	Doğal afet: Deprem, Sel-taşkın, Teknolojik afet: Yangın, Tehlikeli Madde Yayılımı	Olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar, patlama ve yangın sonucu tehlikeli kimyasal madde, duman/partikül yayılımı kaynaklı sağlık problemleri
Evsel atık ve Çöp toplama alanları	Bandırma geneli	Teknolojik afet: Yangın, gaz sıkışmasına bağlı patlama	Olası afette; patlama ve yangın sonucu tehlikeli kimyasal madde, duman/partikül yayılımı kaynaklı sağlık problemleri, yaralanma, maddi hasar
Bölgedeki fay hatlarının sakınım bölgeleri	***	Doğal Afet: Deprem	Olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar
Bina envanter sistemi olmaması	Bandırma tamamı	Doğal afet: Deprem	Olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar
Faylanma Haritası eksikliği	Bandırma ve Çevresi	Doğal afet: Deprem	Güvenli yerleşim alanlarının planlanması ve afet bakımından risk taşıyan alanlara imar izni verilmemesi gereklidir. Olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar

6. Ana Jet Üssü	Bandırma geneli	Teknolojik afet: uçak kazası, yangın İnsan kaynaklı afet: Terörist eylemler ve sabotaj	Özellikle pistin istikameti itibariyle, tam şehir üzerinde bir konuma sahip olması nedeniyle olası afette; yıkık-ağır-orta-hafif hasarlı bina ve bağımsız bölümlerde can kaybı, yaralanma, maddi hasar, patlama ve yangın sonucu tehlikeli kimyasal madde, duman/partikül yayılımı kaynaklı sağlık problemleri
NATO boru hattı	***	Teknolojik afet: yangın, tehlikeli madde yayılımı İnsan kaynaklı afet: sabotaj	Olası afette; can kaybı, yaralanma, maddi hasar, patlama ve yangın sonucu tehlikeli kimyasal madde, duman/partikül yayılımı kaynaklı sağlık problemleri
Köprü, menfezler	Bandırma geneli	Doğal afet: sel-taşkın	Köprü ve menfezlerin çeşitli nedenlerle tıkanması ve biriken suyun deşarj olmaması halinde, sel-taşkın yaşanabilir.

NOT:

* **Ana Tema;** afet türünü ifade etmektedir: **Doğal Afetler, Teknolojik Afetler, İnsan Kaynaklı Afetler.**

** **Alt Başlık;** afet türünün alt başlığını ifade eder:

Doğal Afetler: Deprem, Sel-taşkın, Heyelan, Çığ, Salgın hastalık, Kuraklık, Kasırga-hortum, Tsunami, Volkanik patlama, Kış fırtınası vb.

Teknolojik Afetler: Uçak Kazası, Baraj-set yıkılması, Tehlikeli madde yayılımı, Enerji kesintisi, Radyolojik kirlenme, Tren kazası, Büyük çaplı yangınlar vb.

İnsan Kaynaklı Afetler: Sivil ayaklanma, Siber saldırı, Terörist eylemler ve Sabotaj vb.

*** Belirtilen alan, sadece Yetkili ve İlgili birimlerle paylaşılacaktır. Çalıştay katılımcılarının görüşleri doğrultusunda belirlenen bu alanlar, herhangi bir araştırma/test/inceleme vb. bilimsel tespit yapılmadan sadece algısal olarak ifade edilmiş olup, yanlış anlaşılmaya mahal verilmemesi için, sadece ilgili ve yetkili birimlerle paylaşılmıştır.

4. Bandırma'da Afet Farkındalığının Arttırılmasına Yönelik Görüş ve Öneriler

Afetler Bakımından Bandırma'nın Potansiyel Risk Alanlarının Belirlenmesi ile ilgili görüş ve öneriler alındıktan sonra, "Afet Farkındalığının Arttırılmasına Yönelik Görüş ve Öneriler" in görüşülmesine geçilmiştir. Katılımcıların iletlediği görüş ve öneriler, her bir masada tartışılmış, sonrasında yine masadaki katılımcılar tarafından puanlanmış ve ilgili masa ön rapor formlarına aktarılmıştır. Her bir masadan gelen formlar, "Merkez Masa" da birleştirilmiştir.

Yapılan değerlendirme ve görüşmeler sonucunda, detayları alttaki tabloda görüldüğü üzere, ilgili sorunlar kapsamında, "Bandırma'da Afet Farkındalığının Arttırılmasına Yönelik Görüş ve Öneriler" olarak, aşağıdaki hususlar öne çıkmıştır:

- Afet ve acil durum toplanma alanları konusunda, Bandırma'daki mahallelerin tamamında, bölgesel hücre yayını ve SMS ile bilgilendirme, toplanma alanlarına ilişkin yol tabelalarının, güzergah üzerine asılması ve göze çarpacak hale getirilmesi önerilmektedir.
- Afet farkındalık eksikliği ve yeterince arttırılamaması konusunda; başta kamu ve özel kurum/kuruluşlar olmak üzere, etkinlikler zinciri başlatılarak, topluma dinamik şekilde afete hazırlık eğitimi verilmelidir. Bu eğitimler kurumlardan ve işyerlerinden başlanarak, öncelikle personele, sonrasında halka yayılmalıdır. Uygulanabilir çözüm önerilerinin eylem planlarına dönüşmesi için gerekli irade, İlçedeki en üst yönetim kademelerinden başlayarak, ortaya konmalıdır. Tüm çalışmalara liderlik edecek yönetim gerekleri, yerine getirilmelidir. Mahalle Muhtarlarıyla yakın işbirliği içinde çalışılarak, tüm hanelere, AFAD eğitim materyalleri (görsel ve broşürler) vb. ulaştırılabilir. Sponsor bulunabilirse, her haneye bir afet ve acil durum çantası dağıtımı yapılmalıdır. Çalıştayda uygulanan anketin benzeri, Bandırma'daki vatandaşlara da geniş katılımı uygulanmalıdır.
- Tatbikatlara ağırlık verilmesi, tüm kamu ve özel sektör kurum/kuruluşlarında düzenli olarak farklı afetlere yönelik tatbikatların yapılmasının zorunlu olması, yılın belli bir gününde tüm ilçede eşzamanlı tatbikat yapılması önerilmektedir. Medya iletişim araçları etkin kullanılarak, görsel materyallerle desteklenmesi, halka açık yerlerde ve okullarda farkındalık eğitimlerinin hem teorik hem de uygulamalı-pratik olarak verilmesi, Eğitimin ilk kademesinde, temel jeoloji vb. ilgili derslerin verilmesi önerilmektedir.
- Cumhuriyet meydanında veya halkın rahatlıkla ulaşabileceği uygun bir yerde, uygulamalı eğitim verilebilecek bir afet-simülasyon alanının/ eğitim parkının oluşturulması, afetlerde doğru davranış şekillerini de kapsayan uygulamalı eğitim verilmesi, afet farkındalığı ile ilgili konulara, okullardaki müfredatlarda yer verilmesi önerilmektedir.
- Başta okullar olmak üzere, afet farkındalık eğitimi verilen tüm kesimlere bir anket yapılarak, eğitimin ne kadar faydalı olduğunun tespit edilmesi, anketlerin, eğitimden altı ay veya bir yıl sonra tekrarlanması, gerekiyorsa tekrar eğitim verilmesi önerilmektedir.

- Binaların depreme dayanıklılığının tespiti hususunda; Kaymakamlık, Belediye ve ilgili Odaların işbirliği ile, vatandaşlara yol gösterici nitelikte afiş ve broşürler hazırlanarak, basit adımlarla, bu işlemlerin nasıl hızlıca ve ekonomik olarak yapılabileceği konusunda halka bilgi verilmelidir. Gerekirse bu konuda ilçede bir danışma bürosu kurularak (Belediye İmar İşleri Müdürlüğü bünyesinde de olabilir), istekli olanlara destek sağlanmalıdır. Sürecin maliyetleri konusunda, kamu yönetimleri tarafından oluşturulacak fonlarla veya sponsorluk sistemi ile, bu tür testlerin maliyeti finanse edilerek ücretsiz yapılması – en azından belli kısmı karşılanarak maliyetlerin düşürülmesi- sağlanabilir. Özellikle ana sponsor bulunabilirse, yüksek riskli görülen binalara ücretsiz analiz ve testler yapılabilir, kontrolden geçirilebilir.
- Binaların, yapı servis ömrü ruhsatlandırma aşamasında mutlaka belirtilmelidir. Belediye tarafından başvuru yapacak mülk sahiplerine ve kiracılara yapı servis ömrü bilgisi verilmelidir.
- Büyük kısmı şehir merkezine ve nüfus yoğunluğu yüksek alanlara yakın konumda bulunan potansiyel risk unsurları, ilgili mevzuata uygun güvenlik tedbirlerini, en yüksek düzeyde ve tavizsiz uygulamalı, bu alanlar belli periyotlarla, ilgili makamlar tarafından denetlenmelidir. İş sağlığı ve güvenliği kapsamında mevcut standartlar gerekirse üst düzeye çıkarılmalıdır.
- Uzun vadede, afet ve acil durumlar için yüksek tehlike arz eden potansiyel unsurların, insan yerleşimlerinden uzak alanlara taşınması planlanmalı ve yeni ruhsat verilirken bu husus dikkate alınmalıdır. Kentin alternatif yönere doğru doğru gelişimi teşvik edilmeli, bunu engelleyebilen hususlar değerlendirilmelidir.
- Tüm kamu ve özel kurum/kuruluşlar ve işyerlerinde, afet ve acil müdahale ekiplerinin oluşturulması, bu ekiplerin dinamik ve hazır halde tutulması, gerekli ekipmanların her an kullanılabilme üzere tedarigi ve muhafazası, ekipler arası işbirliği ve koordinasyonun sağlanması
- Bandırma’da, tüm afet türlerine müdahale kabiliyeti olan, farklı birimlerin etkinlikle koordine edilerek, tek merkezden ve etkili yönlendirme yapılması, bu birimlerin sık sık ortak tatbikatlar ve eğitimler yapmaları, ortak bilgi akışının sağlanması, Özellikle AFAD’ın Bandırma’da daha etkin olacağı bir lojistik ve müdahale biriminin kurulması önerilmektedir.
- Afet anında harekete geçmek üzere, kurtarma dernekleri vb. işbirliği ile gönüllülerden oluşturulacak ekiplerin, nerede ve nasıl toplanacakları, afetlerde müdahale teknikleri ve diğer eğitimlerin verilerek, afet bilincinin dinamik tutulması, bu birimin mülki idare amiri ve yetkililerin koordinasyon ve yönetiminde görev yapması, bu sürecin önceden ilgililerce bilinmesi.
- Tüm kamu kurumları ve özel kuruluşlarda görev yapan, bilhassa Belediye’de görevli zabıta memurlarından başlanarak, ilgili, istekli ve seçilecek personellere, sertifikalı ilkyardım eğitimi verilmesi. Bu amaçla, ilgili eğitimi verme yetkisi bulunan kurum/kuruluşlarla bağlantı kurularak gerekirse, maddi destek sağlanarak, ücretsiz şekilde olabildiğince çok kişiye bu eğitimlerin ilçemizde verilmesi önerilmektedir.
- Yönetmelikler ve ilgili mevzuat çalışmalarında ve bunlarda yapılan değişikliklerde, yerel uzmanların görüşlerinin dikkate alınması.
- Yapı denetim firmalarının ve belediyelerin, yeni veya tadilat yapılan tüm uygulamaları, mevzuata uygun olarak denetlemesi
- Mevcut Deprem mevzuatına göre yapıların sınıflandırılması, bina envanter sisteminin uygulamaya alınması, riskli olduğu tespit edilen yapıların güçlendirilmesi veya yıkılması, bu işlemlerin aksamadan- kesintisiz sürdürülmesi, bu tür yapılarda evsahibi veya kiracı olarak oturanların

mağduriyetine yol açmadan, gerekli desteklerin verilmesi, kentsel dönüşümde yaşanan sorunların ivedilikle çözülmesi, sürecin desteklenmeye devam edilmesi

- Uzun vadede, imar planlarında eski veya yeni dere yatağı-su yolu üzerine inşa edilen binaların kullanım ömrünü doldurması ile birlikte yıkılarak, alanın yapılaşmaya kapatılması, gerekli altyapı sağlanarak yeşil alan, rekreasyon alanı vb. olarak değerlendirilmesi
- Tsunami uyarı sistemi kurulması, sahil kesimine tsunamiye veya zaman içerisindeki ekstrem deniz hareketlerine karşı bent planlaması vb. tedbir alınması
- İmar Affı uygulamalarının etkileri konusunda kamuoyu bilgilendirilmelidir. İstatistikî bilgiler kamuoyuyla şeffaf olarak paylaşılmalıdır. Yapılaşmanın yüksek olduğu veya kentin gelişme alanlarında yapılan uygulamalar konusunda kamuoyuna düzenli bilgi verilmelidir.

BANDIRMA AFET FARKINDALIK ÇALIŞTAYI

“Bandırma’da Afet Farkındalığının Arttırılmasına Yönelik Görüş ve Öneriler” Raporu

ANA TEMA*	ALT BAŞLIK**	SORUNUN TANIMI	OLASI ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Doğal afet	Deprem	Toplanma alanlarının yeterlik ve bilinirliğinin düşük olması, halkın toplanma alanları konusunda yeterli bilgisi olmaması	Bandırma’daki mahallelerin tamamında, bölgesel hücre yayını ve SMS ile bilgilendirme, Toplanma alanlarına ilişkin yol tabelalarının, güzergah üzerine asılması ve göze çarpacak hale getirilmesi
Doğal afet başta olmak üzere tüm afet türleri	Deprem, Sel-taşkın başta olmak üzere tüm alt başlıklar	Afet farkındalık eksikliği ve ilgi eksikliği, Halkın afet farkındalığının yeterince arttırılamaması, medya iletişim araçlarının ve dijital-görsel materyallerin yeterince kullanılmaması	Başta kamu ve özel kurum/kuruluşlar olmak üzere, bu hususta etkinlikler zinciri başlatılarak, topluma dinamik şekilde afete hazırlık eğitimi verilmelidir. Bu eğitimler kurumlardan ve işyerlerinden başlanarak, öncelikle personele, sonrasında halka yayılmalıdır. Uygulanabilir çözüm önerilerinin eylem planlarına dönüşmesi için gerekli irade, İlçedeki en üst yönetim kademelerinden başlayarak, ortaya konmalıdır. Tüm çalışmalara liderlik edecek yönetim gerekleri, yerine getirilmelidir. Mahalle Muhtarlarıyla yakın işbirliği içinde çalışılarak, tüm hanelere, AFAD eğitim materyalleri (görsel ve broşürler) vb. ulaştırılabilir. Sponsor bulunabilirse, her haneye bir afet ve acil durum çantası dağıtımı yapılmalıdır. Çalıştayda uygulanan anketin benzeri, Bandırma’daki vatandaşlara da geniş katılımı uygulanmalıdır. Tatbikatlara ağırlık verilmesi, tüm kamu ve özel sektör kurum/kuruluşlarında düzenli olarak farklı afetlere yönelik tatbikatların yapılmasının zorunlu olması, yılın belli bir gününde tüm ilçede eşzamanlı tatbikat yapılması önerilmektedir. Medya iletişim araçları etkin kullanılarak, görsel materyallerle desteklenmesi, halka açık yerlerde ve okullarda farkındalık eğitimlerinin hem teorik hem de uygulamalı-pratik olarak verilmesi, Eğitimin ilk kademesinde, temel jeoloji vb. ilgili derslerin verilmesi
Doğal afet başta olmak üzere tüm afet türleri	Deprem, Sel-taşkın başta olmak üzere tüm alt başlıklar	Afet eğitimlerine yönelik uygulama alanı ve simülasyon eğitim merkezinin olmaması	Cumhuriyet meydanında veya halkın rahatlıkla ulaşabileceği uygun bir yerde, uygulamalı eğitim verilebilecek bir afet-simülasyon alanının/ eğitim parkının oluşturulması, afetlerde doğru davranış şekillerini de kapsayan uygulamalı eğitim verilmesi, afet farkındalığı ile ilgili konulara, okullardaki müfredatlarda yer verilmesi
Tüm afet türleri	Tüm alt başlıklar	Afet farkındalık eğitimlerinin, özellikle belirli süre geçtikten sonra, ne kadar etkili olduğunun bilinmemesi, eğitimlerin tekrarlanmaması	Başta okullar olmak üzere, afet farkındalık eğitimi verilen tüm kesimlere bir anket yapılarak, eğitimin ne kadar faydalı olduğunun tespit edilmesi, anketlerin, eğitimden altı ay veya bir yıl sonra tekrarlanması, gerekiyorsa tekrar eğitim verilmesi
Doğal afet	Deprem, Heyelan	Bina dayanıklılığına ilişkin mühendislik analiz ve ölçümlerinin, bu hususta ilgili ve istekli vatandaşlar olmasına rağmen, mali sorunlar ve prosedürlerin	Öncelikle bu hususta; Kaymakamlık, Belediye ve ilgili Odaların işbirliği ile, vatandaşlara yol gösterici nitelikte afiş ve broşürler hazırlanarak, basit adımlarla, bu işlemlerin nasıl hızlıca ve ekonomik olarak yapılabileceği konusunda halka bilgi verilmelidir.

		bilinmemesi nedeniyle yapılamaması, Yapı servis ömrünün bilinmemesi	Gerekirse bu konuda ilçede bir danışma bürosu kurularak (Belediye İmar İşleri Müdürlüğü bünyesinde de olabilir), istekli olanlara destek sağlanmalıdır. Sürecin maliyetleri konusunda, kamu yönetimleri tarafından oluşturulacak fonlarla veya sponsorluk sistemi ile, bu tür testlerin maliyeti finanse edilerek ücretsiz yapılması – en azından belli kısmı karşılanarak maliyetlerin düşürülmesi- sağlanabilir. Özellikle ana sponsor bulunabilirse, yüksek riskli görülen binalara ücretsiz analiz ve testler yapılabilir, kontrolden geçirilebilir. Binaların, yapı servis ömrü ruhsatlandırma aşamasında mutlaka belirtilmelidir. Belediye tarafından başvuru yapacak mülk sahiplerine ve kiracılara yapı servis ömrü bilgisi verilmelidir.
Doğal afet, Teknolojik afet	Deprem, Tehlikeli madde yayılımı, Yangın	Bölgede afetler bakımından risk potansiyeli taşıyan işyerleri ve unsurların, yoğun nüfus yerleşimi olan alanlara yakın hatta içinde kalması	Büyük kısmı şehir merkezine ve nüfus yoğunluğu yüksek alanlara yakın konumda bulunan potansiyel risk unsurları, ilgili mevzuata uygun güvenlik tedbirlerini, en yüksek düzeyde ve tavizsiz uygulamalı, bu alanlar belli periyotlarla, ilgili makamlar tarafından denetlenmelidir. İş sağlığı ve güvenliği kapsamında mevcut standartlar gerekirse üst düzeye çıkarılmalıdır. Uzun vadede, tehlike arz eden yerlerin, insan yerleşimlerinden uzak alanlara taşınması planlanmalı ve yeni ruhsat verilirken bu husus dikkate alınmalıdır. Kentin alternatif yönlere doğru gelişimi teşvik edilmeli, bunu engelleyebilen hususlar değerlendirilmelidir.
Tüm afet türleri	Tüm alt başlıklar	İlçemiz bazında müdahale birimlerinin koordinasyon sorunları, ekipman ve kaynakların etkin ve verimli kullanılabilmesi konusunda bilgi yetersizliği ve uygulama eksiklikleri	Bandırma’da, tüm afet türlerine müdahale kabiliyeti olan, farklı birimlerin etkinlikle koordine edilerek, tek merkezden ve etkili yönlendirme yapılması, bu birimlerin sık sık ortak tatbikatlar ve eğitimler yapmaları, ortak bilgi akışının sağlanması, Özellikle AFAD’ın Bandırma’da daha etkin olacağı bir lojistik ve müdahale biriminin kurulması
Tüm afet türleri	Tüm alt başlıklar	Bandırma’da sertifikalı ilkyardım eğitimi alan kişi sayısının yetersiz olması	Tüm kamu kurumları ve özel kuruluşlarda görev yapan, bilhassa Belediye’de görevli zabıta memurlarından başlanarak, ilgili, istekli ve seçilecek personellere, sertifikalı ilkyardım eğitimi verilmesi. Bu amaçla, ilgili eğitimi verme yetkisi bulunan kurum/kuruluşlarla bağlantı kurularak gerekirse, maddi destek sağlanarak, ücretsiz şekilde olabildiğince çok kişiye bu eğitimlerin ilçemizde verilmesi
Doğal afetler başta olmak üzere tüm afet türleri	Deprem başta olmak üzere, tüm alt başlıklar	Resmi kurum/kuruluş ve özel işyerlerinin afet/acil durum ekibi olmaması, olanların da ekipman, tatbikat, koordinasyon vb. yeterli hazırlığı olmaması	Tüm kamu ve özel kurum/kuruluşlar ve işyerlerinde, afet ve acil müdahale ekiplerinin oluşturulması, bu ekiplerin dinamik ve hazır halde tutulması, gerekli ekipmanların her an kullanılabilmek üzere tedariği ve muhafazası, düzenli eğitim-tatbikatlarla ekipler arası işbirliği ve koordinasyonun sağlanması
Doğal afetler başta olmak üzere tüm afet türleri	Deprem başta olmak üzere, tüm alt başlıklar	Yetkili resmi kurum ve sivil arama kurtarma derneklerinin işbirliği ile gönüllülerden oluşturulacak acil müdahale ekiplerinin, yeterince hazır ve koordine olmaması, ekiplerin sayıca yetersiz olması	Afet anında harekete geçmek üzere, kurtarma dernekleri vb. işbirliği ile gönüllülerden oluşturulacak ekiplerin, nerede ve nasıl toplanacakları, afetlerde müdahale teknikleri ve diğer eğitimlerin verilerek, afet bilincinin dinamik tutulması, bu birimin mülki idare amiri ve yetkililerin koordinasyon ve yönetiminde görev yapması, bu sürecin önceden ilgililerce bilinmesi.

Doğal Afet	Deprem	Yönetmelikler ve mevzuat çalışmalarında yerel bazda, uzmanların görüşlerinin dikkate alınmaması	Yönetmelikler ve ilgili mevzuat çalışmalarında ve bunlarda yapılan değişikliklerde, yerel uzmanların görüşlerinin dikkate alınması.
Doğal Afet	Deprem	Denetleme sorunları	Yapı denetim firmalarının ve belediyelerin, yeni veya tadilat yapılan tüm uygulamaları, mevzuata uygun olarak denetlemesi
Doğal Afet	Deprem	Bina envanter sisteminin olmaması, kentsel dönüşüm sürecinde yaşanan sorunların çözülmesi	Mevcut Deprem mevzuatına göre yapıların sınıflandırılması, bina envanter sisteminin uygulamaya alınması, riskli olduğu tespit edilen yapıların güçlendirilmesi veya yıkılması, bu işlemlerin aksamadan- kesintisiz sürdürülmesi, bu tür yapılarda evsahibi veya kiracı olarak oturanların mağduriyetine yol açmadan, gerekli desteklerin verilmesi, kentsel dönüşümde yaşanan sorunların ivedilikle çözülmesi, sürecin desteklenmeye devam edilmesi
Doğal afet	Deprem, Sel-taşkın	Dere yatağı olarak bilinen lokasyonlara konut ve işyeri yapılması	Uzun vadede, imar planlarında eski veya yeni dere yatağı-su yolu üzerine inşa edilen binaların kullanım ömrünü doldurması ile birlikte yıkılarak, alanın yapılaşmaya kapatılması, gerekli altyapı sağlanarak yeşil alan, rekreasyon alanı vb. olarak değerlendirilmesi
Doğal afet	Deprem, Tsunami	Marmara Denizi her ne kadar bir iç deniz olsa da, büyük ölçekli bir depremin tetikleyebileceği Tsunami uyarı ve önleme sistemi olmaması	Tsunami uyarı sistemi kurulması, sahil kesimine tsunamiye veya zaman içerisindeki ekstrem deniz hareketlerine karşı bent planlaması vb. tedbir alınması
Doğal afet	Deprem, Sel-taşkın	İmar Affi uygulamalarının etkileri konusunda, kamuoyu bilgi sahibi olamamaktadır.	İmar Affi uygulamalarının etkileri konusunda kamuoyu bilgilendirilmelidir. İstatistikî bilgiler kamuoyuyla şeffaf olarak paylaşılmalıdır. Yapılaşmanın yüksek olduğu veya kentin gelişme alanlarında yapılan uygulamalar konusunda kamuoyuna bilgi verilmelidir.

NOT:

* Ana Tema; afet türünü ifade etmektedir: **Doğal Afetler, Teknolojik Afetler, İnsan Kaynaklı Afetler.**

** Alt Başlık; afet türünün alt başlığını ifade eder:

Doğal Afetler: Deprem, Sel-taşkın, Heyelan, Çığ, Salgın hastalık, Kuraklık, Kasırga-hortum, Tsunami, Volkanik patlama, Kış fırtınası vb.

Teknolojik Afetler: Uçak Kazası, Baraj-set yıkılması, Tehlikeli madde yayılımı, Enerji kesintisi, Radyolojik kirlenme, Tren kazası, Büyük çaplı yangınlar vb.

İnsan Kaynaklı Afetler: Sivil ayaklanma, Siber saldırı, Terörist eylemler ve Sabotaj vb.

5. SONUÇ

Bandırma Afet Farkındalık Çalıştayı, belirli sayıda katılımcının iştiraki ile ve özellikle afet/acil durum konusunda görevli-İlgili kurum/kuruluş, Sivil Toplum Örgütleri, Oda ve Dernek temsilcilerinin katıldığı yuvarlak masa toplantıları şeklinde düzenlenmiştir. Bu konuda Bandırma'da ilk kez yapılan bu Çalıştay'da, öncelikle ilgili paydaşların bir araya getirilmesi, afet riskleri ve farkındalığı konusunda görüş alışverişinde bulunulması hedeflenmiştir. Bu aşamada, Bandırma ve çevresinde yaşayan vatandaşlarımızın, sürece nasıl daha etkili katılabileceklerine ilişkin düşünce ve öneriler alınmaya çalışılmıştır. Halkın geniş çaplı katılımı ve afet farkındalığının artırılması, bundan sonraki aşamalarda, özellikle Çalıştay Sonuç Raporu'nda belirtilen hususlara göre, ilgililer tarafından yapılacak eylem planları ve etkinliklerle sağlanabilecektir. Politika yapıcılara, Kaymakamımıza, Belediye Başkanımıza, ilgili tüm kurum ve kuruluş yetkililerine yardımcı olmak ve önerilerde bulunmaktan başka bir amacı yoktur. Afet bir kez yaşanan, sonuçlanan ve tekrarı olmayacak bir hadise değildir. Herkesin her an başına gelebilecek olan, bölgenin ve hatta ülkenin kapasitesini zorlayabilecek düzeyde bile yaşanabilecektir. Bu nedenle vatandaş düzeyinden başlayarak, ilgili tüm kesimlerin afet bilincinin geliştirilmesi, afetlere hazırlıklı bir toplum yapısı oluşturulabilmesi, bu kapasitenin artırılması suretiyle, alınacak hasar, yaşanacak insani kayıplar, yaralanmalar vb. azaltılabilecektir.

Çalıştaya, cumartesi olmasına rağmen kıymetli zamanlarını ayırarak katılan ve katkı sağlamaya gayret eden tüm katılımcılara teşekkür ederiz. Çalıştayda, bölgenin olası temel afet/acil durum risk potansiyelinin belirlenmesi ve afet farkındalığının nasıl artırılacağı gibi iki hususa odaklanılmıştır. Öncelikle katılımcılara uygulanan anket bulguları, beklenenden daha olumsuz bir manzara ortaya koymuştur. Afet farkındalığı oldukça yüksek olan katılımcıların, Afet/acil durum eğitimlerinde doğru davranış biçimleri konusunda pek çok hatalı bilgiye sahip olduğu, yanlış bilinen doğrulara inandığı anlaşılmıştır. Bu anlamda afet farkındalık eğitimlerinin mutlaka tekrarlanması, uygulamalı eğitimlerle desteklenmesi ve gerektiği anda, en doğru davranışı sergileyebilme yeteneğini vatandaşlarımıza kazandırmak ve bunu otomatikleştirmek zorundayız. Bunu yapabilirsek afete çok daha hazırlıklı bir toplum haline gelmek mümkündür.

Bandırma'nın afet/acil durum tehditleri değerlendirmesi kapsamında iletilen görüşlere göre öne çıkan potansiyel risk alanları: İlçe merkezi ve yakınlarında bulunan ağır sanayi tesisleri; dikey mimari, 1998 yılı öncesi yapılmış yüksek katlı

eski binalar, bitişik nizam yapılar; alüvyonel alanlarda sivilaşma-şişme-oturma tehlikesi; sel-taşkın alanlarında yapılaşma; dolgu alanlar ve yüksek yamaç kenarındaki binalar; Manyas Gölü ve yakındaki barajlar; kentsel dönüşüm uygulamalarının durma noktasına gelmesi; kamu hizmet binalarının afete dayanıklılığı; doğalgaz şebekesinin geçtiği lokasyonlar; bölgenin faylanma haritası eksikliği; bölgedeki fay hatlarının sakınım bölgelerinde yerleşim; bina envanter sistemi olmaması, şeklinde özetlenebilir.

Bandırma'da afet farkındalığının arttırılabilmesi için getirilen görüş ve önerilere bakıldığında öne çıkan hususlar: uygulamalı afet-simülasyon alanı/eğitim parkının oluşturulması; afet ve acil durum toplanma alanları konusunda bilgilendirici etkili çalışmalar yapılması; Bandırma genelinde halkımıza dinamik şekilde afete hazırlık eğitimi verilmesi; çalışmaya katılanlara uygulanan anketin benzerinin Bandırma'daki vatandaşlara uygulanması; afet farkındalığı konusundaki faaliyetler için gerekli iradenin, Bandırma'daki en üst yönetim kademelerinden başlayarak ortaya konması; mahalle muhtarlarımızla yakın işbirliği içinde çalışılarak, AFAD eğitim materyallerinin halka ulaştırılması; sponsor bulunabilirse, maddi durumu iyi olmayanlara afet ve acil durum çantası dağıtımı yapılması; afet ve acil durum tatbikatlarına ağırlık verilmesi, tüm kamu ve özel sektör kurum/kuruluşlarında düzenli olarak farklı afetlere yönelik tatbikat yapılmasının zorunlu olması; afet farkındalık eğitimi verilen tüm kesimlere aralıklarla anket yapılarak, gerekiyorsa tekrar eğitim verilmesi; binaların depreme dayanıklılığının tespiti hususunda, vatandaşlara yol gösterici nitelikte afiş ve broşürler hazırlanarak bilgi verilmesi-bu tür testlerin maliyeti finanse edilerek ücretsiz yapılması; büyük kısmı şehir merkezine ve nüfus yoğunluğu yüksek alanlara yakın olan potansiyel risk unsurlarının, ilgili mevzuata uygun güvenlik tedbirlerini, en yüksek düzeyde ve tavizsiz uygulaması, bu unsurların belli periyotlarla, ilgili makamlar tarafından denetlenmesi, iş sağlığı ve güvenliği kapsamında mevcut standartların gerektiğinde bir üst düzeye çıkarılması; uzun vadede yüksek tehlike arz eden potansiyel unsurların, insan yerleşimlerinden uzak alanlara taşınması, yeni ruhsat verilirken bu hususun dikkate alınması; tüm kamu ve özel kurum/kuruluş ve işyerlerinde, afet ve acil müdahale ekiplerinin oluşturulması, bu ekiplerin dinamik ve hazır halde tutulması, gerekli ekipmanların her an kullanılabilme üzere tedariği ve muhafazası, ekipler arası işbirliği ve koordinasyonun sağlanması, sık sık ortak tatbikatlar ve eğitim yapmaları, ortak bilgi akışının sağlanması, Özellikle AFAD'ın Bandırma'da daha etkin olacağı bir lojistik ve müdahale biriminin kurulması; afet anında harekete geçmek üzere, kurtarma dernekleri vb. işbirliği ile gönüllülerden

oluşturulacak ekiplerin, nerede ve nasıl toplanacakları, afetlerde müdahale teknikleri ve diğer eğitimlerin verilerek, afet bilincinin dinamik tutulması, sürecin önceden ilgililerce bilinmesi; tüm kamu kurum/kuruluşları ve özel kuruluşlarda görev yapan, bilhassa Belediye’de görevli zabıta memurlarından başlanarak, ilgili, istekli ve seçilecek personellere, ücretsiz veya çok düşük ücretlerle sertifikalı ilkyardım eğitimi verilmesi; bölgeyi ilgilendiren afet ile ilişkili konulardaki mevzuat çalışmalarında ve mevzuat değişikliklerinde, yerel uzmanların görüşlerinin dikkate alınması; yapı denetim firmaları ve belediyelerin, yeni veya tadilat yapılan tüm uygulamaları, mevzuata uygun olarak denetlemeye devam etmesi; mevcut deprem mevzuatına göre yapıların sınıflandırılması; bina envanter sisteminin uygulamaya alınması, binaların yapı servis ömrünün ruhsatlandırma aşamasında mutlaka belirtilmesi; kentsel dönüşümde yaşanan sorunların ivedilikle çözülmesi ve sürecin desteklenmeye devam edilmesi; uzun vadede, imar planlarında eski veya yeni dere yatağı-su yolu üzerine inşa edilen binaların kullanım ömrünü doldurması ile birlikte yıkılarak, alanın yapılaşmaya kapatılması, gerekli altyapı sağlanarak yeşil alan, rekreasyon alanı vb. olarak değerlendirilmesi.

Afet ve acil durumlara daha hazır bir Bandırma, hepimizin el birliği, gönül birliği ve işbirliği ile oluşturulabilir. Afetleri sadece meydana geldiğinde hatırlamak, son derece kaderci bir yaklaşım olacaktır. Ölüm ve yaşam arasındaki çizgiyi başkasının belirlemesini mi isteyeceğiz, yoksa öncesinde elimizden geldiği kadar hazırlık yapacak mıyız? Bu sorunun yanıtını Siz vereceksiniz. Öncesinde gerekli hazırlıklar yapılan bir afet/acil durum anında, güven duygusunu hissedebilmek için, şimdiden harekete geçmek gerekmektedir.